中國 KIINA

SANOIN JA KUVIN

1 mk

2 • 1974

Suomi-Kiina Seuran pääsihteeri Esko Pietarinen:

Kanssakäyminen maittemme välillä on kasvanut

Lehtemme kysyi juhannuksen tienoilla pääsihteeri Esko Pietarisen mielipidettä Suomen ja Kiinan suhteiden kehitykseen ja Suomi-Kiina Seuran menneeseen ja tulevaan toimintaan. Tässä kiireisen, juuri syksyn tapahtumia suunnittelemassa olleen pääsihteerimme vastaukset.

Millaiset ovat Suomen ja Kiinan suhteet? Miten kanssakäyminen on kehittynyt?

Maittemme suhteethan ovat perinteisesti hyvät. Suomi tunnusti Kiinan Kansantasavallan ensimmäisten länsimaiden joukossa, solmi ensimmäisenä länsimaana kauppasopimuksen ja aloitti eri alojen valtuuskuntien vaihdon jo 1950-luvun alussa. YK:ssa Suomen hallitus puolusti johdonmukaisesti Kiinan laillisia oikeuksia.

1970-luvulla on ystävällinen kanssakäyminen selvästi lisääntynyt. Viime vuonna suomalaisen arkkitehtuurin näyttely kiersi Kiinan suurkaupungeissa, opiskelijavaihto alkoi uudestaan ja Helsingin Yliopisto sai kiinankielen lehtorin. Metex ja Converta pitivät kaupallis-teknisiä symposiumeja Pekingissä. Suomessa kävi kiinalainen lääkärivaltuuskunta ja kolme urheilujoukkuetta. Ministerit Linnamo ja Väänänen sekä ylipormestari Aura vierailivat Kiinassa.

Tänä vuonna Suomen korkeakoulujen johtavia professoreja on ollut Kiinan Tiedeakatemian vieraina. Suomalaisia matkaryhmiä — niin Suomi-Kiina Seuran kuin muitakin — on käynyt ja käy Kiinassa ennätysmäärä. Uutistoimisto Hsinhua avasi Helsingin toimistonsa — STT:n kirjeenvaihtajahan on ollut Pekingissä jo toista vuotta — ja parhaillaan täällä ystävyysottelee kiinalainen koripallojoukkue.

Maittemme hyviä suhteita kuvannee tilanne viime vuodelta Kiinan Kansantasavallan täyttäessä 24 vuotta: samaan aikaan kun presidentti Kekkonen lähetti ystävällisen tervehdyssähkeen Kiinan johdolle Pekingiin, suurlähettiläs Shih Tzu-ming puhui 700-henkiselle yleisölle Suomi-Kiina Seuran järjestämässä juhlassa Helsingissä.

Mitkä ovat olleet viime aikojen merkittävimmät tapahtumat Suomi-Kiina Seuran työssä?

Viime vuonna seura avasi toisen toimistonsa Tampereella ja kasvatti jäsenmääräänsä 50 prosentilla. Välittämiemme kiinalaisten lehtien — China Pictorial, China Reconstructs, Chinese Literature ym. — tilaajamäärä lähes kolminkertaistui kolmeen ja puoleen tuhanteen.

Äskettäin järjestimme yhdessä Kuopion kesäyliopiston kanssa viikon mittaisen Kiina-seminaarin historianopettajille. Kesäkuussa on Helsingissä ollut valokuvanäyttely Uuden Kiinan arkeologisista löydöistä. Varsinainen esinenäyttelyhän on maailmanympärimatkallaan parhaillaan Tukholmassa. Sinne seuran jäsenet ovat tehneet tutustumiskäynnin.

Asiantuntevia Kiinaa syvällisemmin valottavia esitelmätilaisuuksia on viime vuosina ollut aika vähän. Tilannetta paransi ainakin Helsingin osalta tammikuussa aloitettu tilaisuussarja, jossa käsiteltiin mm. ulkopolitiikkaa, ns. uutta kulttuurivallankumousta, kasvatusta ja sosiaalisia oloja.

Paljonko Suomi-Kiina Seurassa on jäseniä?

Lähes 7000.

Mitä seura tekee lähitulevaisuudessa?

Tärkein on syksyn Kiina-viikko. Ensimmäinen lokakuuta Kiinan Kansantasavalta täyttää 25 vuotta. Järjestämme silloin monilla paikkakunnilla tilaisuuksia, elokuvia ja muuta informoivaa ohjelmaa.

Arkeologia-valokuvanäyttely kiertää koko syksyn ympäri maata. Tavanomaista toimintaamme — myyjäisiä, tilaisuuksia, julkaisutyötä — koetamme lisätä.

Mikä Sinua henkilökohtaisesti tällä hetkellä Kiinassa kiinnostaa eniten?

Lin Piaon ja Kungfutsen vastainen kampanja. Olen seurannut mielenkiinnolla kiinalaisten omia kirjoituksia ja päivälehtiemme kirjeenvaihtajien — kuten Göran Leijonhufvudin — artikkeleita asiasta. Kampanjassa näyttää oleellisesti olevan kysymys kulttuurivallankumouksen hyvien asioiden, esimerkiksi johtajien työhön osallistumisen, kaaderikoulujen, opetusuudistuksen, kriittisen ja keskustelevan ilmapiirin yms. säilyttämisestä. Ymmärtääkseni se suuntautuu vanhoillisia ajatuksia ja tottumuksia, byrokraattisuutta ja muita kehitystä jarruttavia tekijöitä vastaan.□

HELSINKI - PEKING LENTOREITTI SUUNNITTEILLA

Suomen ja Kiinan ilmailuviranomaiset neuvottelivat viime marraskuussa alustavasti Helsingin ja Pekingin välisen uuden lentoreitin avaamisesta. Pekingissä vierailleeseen suomalaiseen valtuuskuntaan kuuluivat Suomen ulkoministeriön virkamies Ulf-Erik S l ö t t e, ilmailuhallituksen pääjohtaja K.J. T e m m e s ja Finnairin liikennepoliittisen osaston johtaja Jouko W a r t i o v a a r a. Pääjohtaja Temmes kertoi Kiina Sanoin ja Kuvin-lehdelle lentoreittisuunnitelmista.

LYHIN REITTI SIPERIAN JA MONGOLIAN YLI

Neuvottelut liittyivät Suomen ja Kaukoidän välisen lentoliikenteen suunniteltuihin järjestelyihin. Maantieteellisesti lyhin mahdollinen lentoreitti Suomesta Pekingiin kulkee Siperian ja Mongolian yli (Helsinki — Peking: 6300 km), mutta tällaista kansainvälistä lentoväylää ei nykyisin ole olemassa. Finnairin koneilla tämä lento voitaisiin suorittaa ilman välilaskuakin, mutta todennäköisesti tultaisiin tekemään kuitenkin yksi välilasku Neuvostoliiton alueella esim. Leningradissa.

Nykyisiä väyliä pitkin olisi mahdollista lentää reittiä Helsinki — Leningrad — Peking, jolloin matkaa kertyy 7173 km. Neuvostoliitto ja Kiina ovat sopineet Moskovan ja Pekingin välisestä linjasta, jonka pituus on 7500 km. Suomalainen valtuuskunta lensi Pekingiin Pariisin ja Karachin (Pakistan) kautta — jolloin matkaa kertyi yhteensä 13100 km. SAS:lla on nykyisin reitti, joka kulkee väylää Kööpenhamina — (Riika — Moskova —) Tashkent — Kaakkois-Aasia, mutta tämänkin reitin pituus Pekingiin lennettäessä on yli 13000 km.

Maantieteellinen tosiasia on, että Suomi sijaitsee Kiinan ja Länsi-Euroopan yhdistävän lyhimmän lentoreitin varrella hyvin edullisesti. Samalla on todettava, että Suomen ja Kiinan lentoyhteyksien luominen on sinänsä tärkeää näiden maiden välisen kaikinpuolisen kanssakäymisen edistämiseksi.

VIRALLISET NEUVOTTELUT TÄNÄ VUONNA

Kiinaa edustivat neuvotteluissa sikäläisen siviili-ilmailuhallituksen pääjohtaja M a Jen-hui ja hänen sijaisensa T s h e n Tu. Ystävällisen ja asiallisen ilmapiirin vallitessa sovittiin, että viralliset neuvottelut asiasta käydään tämän vuoden aikana. Ne pidetään todennäköisesti Pekingissä; ajasta ja paikasta sovitaan kuitenkin tarkemmin diplomaattiteitse.

KUTSUIMME KIINAN ILMAILUVIRANOMAISIA VIERAILULLE SUOMEEN

Valtuuskunnalle oli järjestetty mielenkiintoista kulttuuriohjelmaa ja kiertokäynti Ming-haudoille, Kiinan muurille ja Kesäpalatsiin. Oleskelumme Kiinassa kesti viikon (23-30.11.) ja olimme koko ajan Pekingissä. Tutustuimme Pekingin lentokenttään ja lentoaseman laajennussuunnitelmiin. Näimme kentällä pitkän matkan koneita: Il—62 (NL) ja Boeing 707—320 (USA).

Kiina on solminut viime kuukausina uusia ilmailusopimuksia mm. Sveitsin ja Iso-Britannian kanssa; ennestään mm. Kiinan ja Etiopian kesken on sopimus. Pekingiin lentää ulkomaisista yhtiöistä Aeroflot, Air France sekä Pakistanin ja Pohjois-Korean lentoyhtiöt. Erittäin aktuelleja ovat Kiinan ja Japanin väliset lentoreittisuunnitelmat. Me emme siis ole mitenkään ainoita tekijöitä tässä kehityksessä. Yleensäkin näyttää Kiinan siviili-ilmailu olevan voimakkaassa kehitysvaiheessa.

Neuvottelujen yhteydessä kutsuimme kiinalaisia kolleegoja vierailemaan Suomessa kun heille sopii, kertoi pääjohtaja Temmes. □

SINIKKA PIHLAMAA

UUSI KAUPPASOPIMUS

Suomen ja Kiinan Kansantasavallan välinen kauppasopimus vuodeksi 1974 allekirjoitettiin Pekingissä 12. helmikuuta. Kuten aiempinakin vuosina muodostavat selluloosa ja soija sopimuksen rungon. Suomi vie Kiinaan 30 000 tonnia selluloosaa ja ostaa Kiinasta 40 000 tonnia soijaa. Suomen muut tärkeät vientiartikkelit ovat paperi ja kartonki, joiden vientikiintiöksi sovittiin 35 000 tonnia sekä erilaiset metalli-, kone- ja laivanrakennusteollisuuden tuotteet. Soijan ohella Kiinan tärkeimmät vientiartikkelit ovat riisi, eräät metallit, kemikaalit ja kulutustavarat. Sopimus edellyttää 95 miljoonan Suomen markan vientiä puolin ja toisin, mikä merkitsee kauppavaihdon kasvua noin 16 prosentilla.

UUTUUSARTIKKELINA KUORMA-AUTOT

Suomen ja Kiinan välisellä kaupalla on jo yli 20-vuotiset perinteet. Silti tämän kaupan osuus kummankin maan koko ulkomaankaupasta on vain 0,5-1 prosenttia. Suomen ja Kiinan ulkomaankaupan kokonaismäärä on nykyisin samalla tasolla eli noin 8 miljardia markkaa.

Tämänkertainen sopimus syntyi viikon kestäneiden neuvottelujen tuloksena. Suomen valtuuskuntaa johti niissä toimistopäällikkö Jan G r o o p ulkoministeriöstä. Kiinan valtuuskunnan johtajana oli S u n So-chang.

Suomen viennin uutuusartikkeleita ovat kuorma-autot ja niiden perävaunut — erityisesti puutavaran kuljetukseen sopivat maastokelpoiset yksiköt.

(Jatkuu s. 4)

Pekingin neuvotteluihin osallistunut kaupallinen sihteeri Hannu Toivola Kauppa- ja teollisuusministeriöstä kertoi, että Suomen ja Kiinan välistä kauppaa on jo pitkään käyty selluloosa-soija-linjalla. Kaupan lisääminen tulisi kysymykseen myös juuri näiden kohdalla.

LAIVOJEN VIENNISTÄ LISÄNEUVOTTELUJA

Esteenä kaupan lisäämiselle ovat mm. kohonneet hinnat ja toimitusvaikeudet. Kiina olisi kiinnostunut ostamaan Suomesta enemmänkin selluloosaa, mutta koska Suomen selluloosan kysyntä on kasvanut kaikilla markkinoilla viime vuonna, ei Suomi voi tätä toivetta täyttää. Kiinalaiset ovat samoin kohdanneet vaikeuksia soijan toimittamisessa. Soijan hinta nousi viime vuonna yli kaksinkertaiseksi. Selluloosan ja soijan hintojen nousulla on ollut vaikutusta Suomen ja Kiinan kauppavaihdon arvon kohoamiseen. Alunperin sen laskettiin jäävän 164 miljoonaan markkaan, mutta loppusummaksi tuli kuitenkin 190 miljoonaa markkaa. Kasvua ei siis ole tapahtunut niinkään tuotteiden määrässä, vaan arvossa.

Suomi olisi kiinnostunut lisäämään kone- ja metalliteollisuuden vientiään Kiinaan. Toivola kertoi, että vielä tämän vuoden aikana on tarkoitus neuvotella laivojen toimituksista. Tälläkin alalla ovat kuitenkin toimitusvaikeudet vastassa: suomalaisilla telakoilla on runsaasti tilauksia, jotka on ensin hoidettava.

NÄITÄ TUODAAN KIINASTA

Kiinan viennissä Suomeen on eniten nousua kemikaalien kohdalla. Samoin kulutustavaroita tuodaan enemmän kuin viime vuonna. Toivola huomautti kuitenkin, että Suomen markkinat kiinalaisille kulutustarvikkeille ovat verraten pienet. Kiinan tekstiiliteollisuudella, joka tunnetusti on korkeatasoista, saattaisi olla hyvä menekki Suomessa.

Kiinasta tuodaan Suomeen puuvilla- ja silkkikankaita, puuvilla- ja muita lankoja sekä erilaisia valmiita tekstiilejä. Muita Suomeen tulevia kulutustarvikkeita ovat mm. leikkikalut, soittimet, kotitaloustarvikkeet, käsiteollisuus- ja posliinituotteet jne. Edellä mainittujen soijan, kemikaalien ja metallien lisäksi sopimuksessa luetellaan mm. hedelmät, öljyt, säilykkeet, tupakka, suolet, harjakset, höyhenet, angorakanin karva, siannahat ja turkikset. Eikä tietysti pidä unohtaa kiinalaista teetä.

Suomi on jo viime vuonna ehdottanut Kiinalle viisivuotista kauppasopimusta, jonka avulla maiden välinen tavaranvaihto voitaisiin tasapainottaa ja turvata. Kiina ei kuitenkaan toistaiseksi ole ollut kiinnostunut näin pitkäaikaisesta sopimuksesta. Suomen kauppa oli viime vuonna alijäämäinen, toisin sanoen Suomi oli velkaa Kiinalle, kun taas edellisenä vuonna tilanne oli päinvastainen. □

UNNUKKA OUTINEN

Kiinalaisia urheilijoita Suomessa

□ **Kiinan pelaajat kaukalossa Joensuun Kiekkopoikien vieraana.**

Kiinan urheilujoukkueita ja niiden rehtiä pelihenkeä nähtiin viime vuonna Suomessakin. Keväällä vieraili voimisteluryhmä ja syystalvesta kävivät pöytätennis- ja jääkiekkojoukkueet. Voimistelijat ja pöytätenniksen pelaajat olivat taidoiltaan aivan omaa luokkaansa. Vaikkeivät joukkueet olleetkaan Kiinan parhaimpia, totesi pöytätennispelaaja Martti Autio, joka ainoana suomalaisena voitti vastustajansa: "Liekö kaveri ottanut ottelua edes tosissaan."

Kiinalaisten kilpailuhengestä oli hyvänä osoituksena jääkiekkojoukkue, jonka taidot eivät riittäneet alkuunkaan suomalaisille, mutta sen sijaan käytös ja pelihenki olivat esimerkillisiä. Seuralehti selosti vierailua: "Kiinan Kansantasavallan kiekkoilijat tosiaan vilkkuivat ja viilettivät. Heidän luistelunopeutensa oli erinomaista luokkaa ja yrityshalunsa ennen näkemätöntä. Eivät he vielä paljonkaan jääkiekkoilua osanneet, mutta hällä väliä. Pääasia tuntui olevan kahden toisistaan erittäin etäällä olevan maan kohtaaminen kiekkoilun ja ylimmän ystävyyden merkeissä. Täyspunaisissa esiintyneet kiinalaiset olivat täydellisiä kentlemanneja sekä kaukalossa että sen ulkopuolella. Heidän käyttäytymisestään ja joukkuekuristaan voisivat kotoisten kenttiemme kuumakallet ottaa esimerkkiä."

Kansantasavallan urheilijoiden parhaimmat ominaisuudet, yrityshalu ja rehti kilpailuhenki, jossa voitto ei ole pääasia, ovat seurausta urheilun ja yleensä liikunnan asemasta Kiinassa. Koko kansan harrastuksena siitä on karsiutunut kireys ja voitonhimo ja sijaan on tullut sekä fyysiselle että psyykkiselle terveydelle hyötyä tuova ilo ja nautittavuus.

Tietysti Kiinassa koulutetaan myös huippu-urheilijoita. Koulutus alkaa nk. vapaa-ajan kouluissa, joihin valitaan eri urheilulajien parhaimmistoa jo kansakoululuokilta. Näille huippu-urheilijan aluille opetetaan tekniikan ja muiden taitojen lisäksi harrastuksen pyyteettömyyttä. Urheilijoilla tulee olla halu opettaa taitojaan auliisti muille ja mahdollisissa edustustehtävissä olla esimerkillisiä rehtiydessä ja kansojen ystävyyttä edistävässä aidossa kilpailuhengessä ja toveruudessa.

Lähivuosina Kiinan Kansantasavallan urheilijoita nähdään maailmalla entistä useammin. Kansainväliset urheilujärjestöt alkavat vähitellen purkaa todellisuuden vastaisia päätöksiään, joiden mukaan Taiwan on edustanut Kiinaa. On olemassa vain yksi Kiina ja Taiwan on Kiinan maakunta. Tämä pätee myös urheilussa. Kansainvälisissä kilpailuissahan valtiot ovat edustettuina joukkueidensa kautta. □

RAIMO PEKKARINEN

□ Apulaismyyntijohtaja Veijo Ojala.

Kiina on avannut ovensa suomalaisille paperin- ja kartonginjalosteille. Suomen Paperin- ja Kartonginjalostajain Yhdistys, Converta, joka hoitaa kymmenen jäsenyhtiönsä jalostettujen paperi- ja kartonkituotteiden viennin, järjesti 12.-17.11.1973 Pekingissä symposiumin, jonka yhteydessä allekirjoitettiin sopimukset puolijalosteiden viemisestä yhteensä 10 miljoonan markan arvosta Kiinaan.

Converta Kiinassa

Tämän alan kaupankäynti Suomen ja Kiinan välillä lähti näin ensi kertaa käyntiin todella suurimittaisena. Päänavaajana toimineesta symposiumista, joka herätti lupauksia myös tulevaisuutta ajatellen, kertoi Kiina Sanoin ja Kuvinlehdelle Convertan apulaismyyntijohtaja Veijo O j a l a , joka ensi kädessä vastaa Convertan viennistä Kiinaan. Hänen kokemuksensa Kiinassa eivät rajoitu edellä mainittuun symposiumiin, sillä hän oli Kuangtshoun messuilla jo 1971, osallistui kauppasopimusneuvotteluihin helmikuussa 1974 ja lähti Kuangtshoun kevätmessuille jälleen toukokuussa.

ENSIKONTAKTI YLI 10 VUOTTA SITTEN

Converta, jonka laaja tuotevalikoima koostuu 35 tehtaan tuotteista, vei Kiinaan munakennoja jo 1960-luvun vaihteessa. Sittemmin Kiina on kuitenkin pyrkinyt turvaamaan raaka-aineen saantinsa ja valmistamaan paperinjalosteensa itse.

Suomalaiset jalostavat paperituotantoaan pitkällä tähtäimellä. Selluloosan vienti laskee, koska oma jalostetuotanto käyttää sitä yhä enemmän. Tämän kehityksen myötä Suomen paperin- ja kartonginjalosteiden vienti ja sen kehittämismahdollisuudet ovat parantuneet viime vuosina huomattavasti. Kuitenkaan Kiinan, maailman väkirikkaimman suurvallan tämän alan teollisuutta, mahdollisuuksia ja tarpeita ei vielä tunnettu. Tämän aukon täyttämiseksi järjestettiin sitten viime syksynä edellä mainittu symposium, jossa suomalaiset ja kiinalaiset tämän alan asiantuntijat kohtasivat ensi kertaa laajalla rintamalla, ja jossa teknistä ym. tietoutta vaihdettiin molemmin puolin.

KIINALAISET AKTIIVISIA KESKUSTELIJOITA

Convertaa edusti symposiumissa 17-henkinen asiantuntijaryhmä johtajanaan Convertan puheenjohtaja Niilo H a k k a r a i n e n . Suomalaiset pitivät 14 esitelmää, joista kutakin kuunteli parisenkymmentä kiinalaista asiantuntijaa, ja jokaisen esitelmän yhteyteen oli järjestetty kunkin aihepiiriin sopiva tuotenäyttely.

Symposium sai erittäin hyvän vastaanoton kiinalaisten taholta. Olimme suunnitelleet ohjelman, jonka mukaan jokainen esitelmä olisi esitetty vain kerran, mutta jouduimme esittämään joitakin jopa neljä kertaa, vaikka kuulijakunta pysyi koko ajan samana. Kysymykset ja keskustelut osoittivat kiinalaisten asiantuntijoiden erittäin korkeaa tasoa, vaikka he itse myönsivätkin, etteivät he määrätyillä aloilla ole päässeet vielä kovin pitkälle. Osallistuminen oli paljon vilkkaampaa kuin vastaavissa länsimaisissa tapahtumissa.

JÄRJESTELYJEN TEHOKKUUS KIINNITTI HUOMIOTA

En ole koskaan ennen kokenut, että seminaari sujuisi täysin sujuvasti. No, nytpä koin sitten senkin. Kiinalainen tehokkuus tuli ilmi esimerkiksi painattaessamme symposiumin englanninkielisen ohjelman. Saimme paperit uskomattoman nopeasti: annoimme materiaalin painoon klo 9 aamulla, ja ohjelmat olivat valmiit klo 15 — ilman ainuttakaan virhettä! Meillä vastaava suoritus vie ainakin kaksi-kolme päivää.

Vastaava tehokkuus näkyi myös yleisemmin ottaen lähes kaikkialla. Kukkulat on käytetty maatalouden hyväksi viimeiseen neliömetriin saakka, ja peltoalueet olivat siistejä.

(jatkuu sivulla 28)

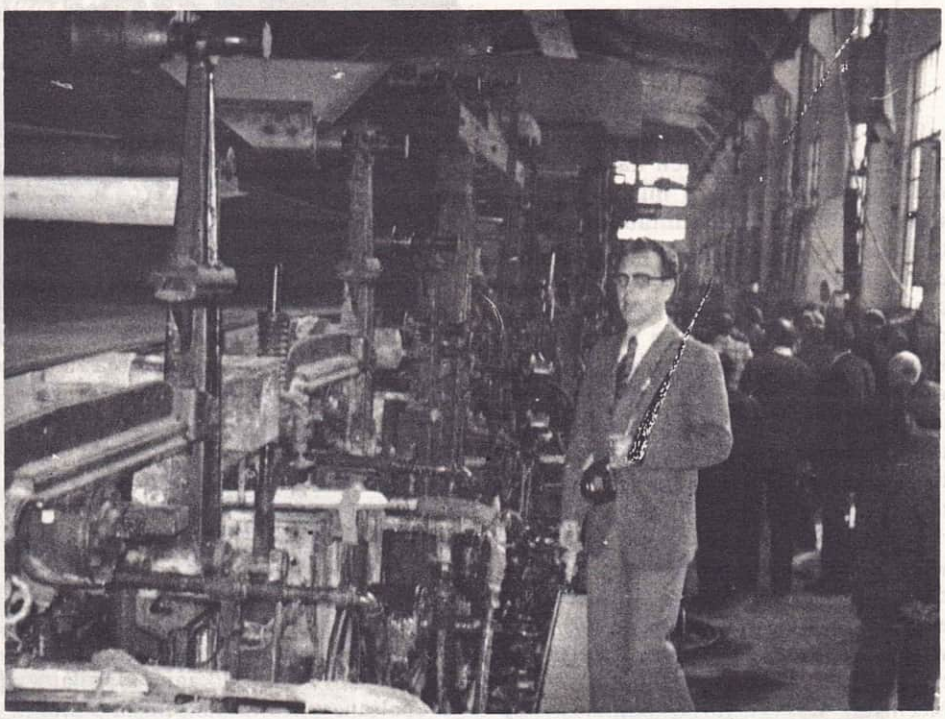

□ **Kiinalaiset paperikoneet ovat länsimaisin silmin katsoen alkeellisen näköisiä, mutta työ on tehokasta ja tuotteet korkealuokkaisia. Etualalla konetta tarkastelemassa tekn.lis. Rurik Skogman Wilh. Schauman Oy:stä.**

Suomalainen tutkijaprofessori Kiinan tiedeakatemian vieraana

Professori Olli V. L o u n a s m a a ja hänen vaimonsa vierailivat viime vuoden lokakuussa Kiinassa sikäläisen tiedeakatemian, Academia Sinican kutsusta yli kahden viikon ajan. He tutustuivat yliopistoihin, tutkimuslaitoksiin, tehtaisiin ja moderniin taiteeseen mm. Pekingissä, Hangtshoussa ja Nankingissa. Professori Lounasmaa johtaa Suomessa Teknisen Korkeakoulun kylmäfysiikan laboratoriota ja on alan kansainvälisesti tunnettu tutkija. Hän piti 10. joulukuuta esitelmän matkavaikutelmistaan Suomalaisen Tiedeakatemian ja Suomen Tiedeseuran yhteisessä kokouksessa.

Professori Lounasmaan esitelmä jakaantui kolmeen osaan: ensimmäiseksi hän kuvaili nykypäivän Kiinaa ja kansan elämää diakuvien avulla, toiseksi hän käsitteli korkeakouluja ja opetusta ja lopuksi kertoi tutkimustyöstä.

Kiinassa politiikka, koulutus ja tiede kuuluvat yhteen. Lause "opiskele ahkerasti ja edisty joka päivä" on kunniapaikalla luokkahuoneissa ja luentosaleissa. Kehoitukselle ei naureta, vaan sitä seurataan kirjaimellisesti, sanoi professori Lounasmaa. Eräs ahkeran opiskelun mainittava tulos on kansan lukutaito. 700-miljoonaisesta kansasta osasi ennen vallankumousta vain noin 20 prosenttia lukea; nyt lähes kaikki ovat lukutaitoisia. On lisäksi otettava huomioon se valtava työmäärä, joka tarvitaan kiinan kielen kirjoitusmerkkien omaksumiseen.

LOUNASMAA LUENNOI KIINALAISILLE TIEDEMIEHILLE

Kiinalaiset sanovat: "Jokaisella kansalla on hyviä ja huonoja puolia. Meidän on otettava oppia muiden kansojen hyvistä puolista." Tämän mukaan jokaiseen ulkomaalaiseen suhtaudutaan ystävällisesti ja häneltä halutaan oppia uusia asioita. Professori Lounasmaa piti useissa tieteellisissä laitoksissa esitelmiä, joiden jälkeen seurasi vilkasta keskustelua ja tiedonvaihtoa. Pelot kielivaikeuksista olivat turhia, koska vierailijalla oli koko ajan käytettävissään tulkki, minkä lisäksi monet kiinalaiset tiedemiehet puhuvat sujuvasti englantia.

Kulttuurivallankumouksen jälkeen yliopistokoulutus lyhennettiin 5—6 vuodesta kolmeen vuoteen lukuunottamatta eräitä erityisaloja, joilla se on neljä vuotta. Kiinalaiset korostivat, että nyt opetetaan vain se, mikä on tärkeää ja oleellista. Kaikki turha painolasti on heitetty pois. He sanoivat, että vasta työssä ihminen oppii sen, mitä hän todella tarvitsee. Professori Lounasmaan mielestä kiinalaiset eivät kuitenkaan kiinnitä riittävästi huomiota vankan teoreettisen pohjan luomiseen. Opetusmenetelmiä on myös muutettu. Omatoimisuuden merkitystä halutaan korostaa eikä tyydytä vain siihen, että oppilaat tekevät passiivisesti muistiinpanoja luennoilla. Oppilaat pyritään saamaan aktiivisesti mukaan. Oppilaiden ja opettajien luottamuksellisia suhteita korostetaan eikä tenteissä tutkita ainoastaan oppilaan tietojen määrää, vaan myös opettajien opetuksen tasoa.

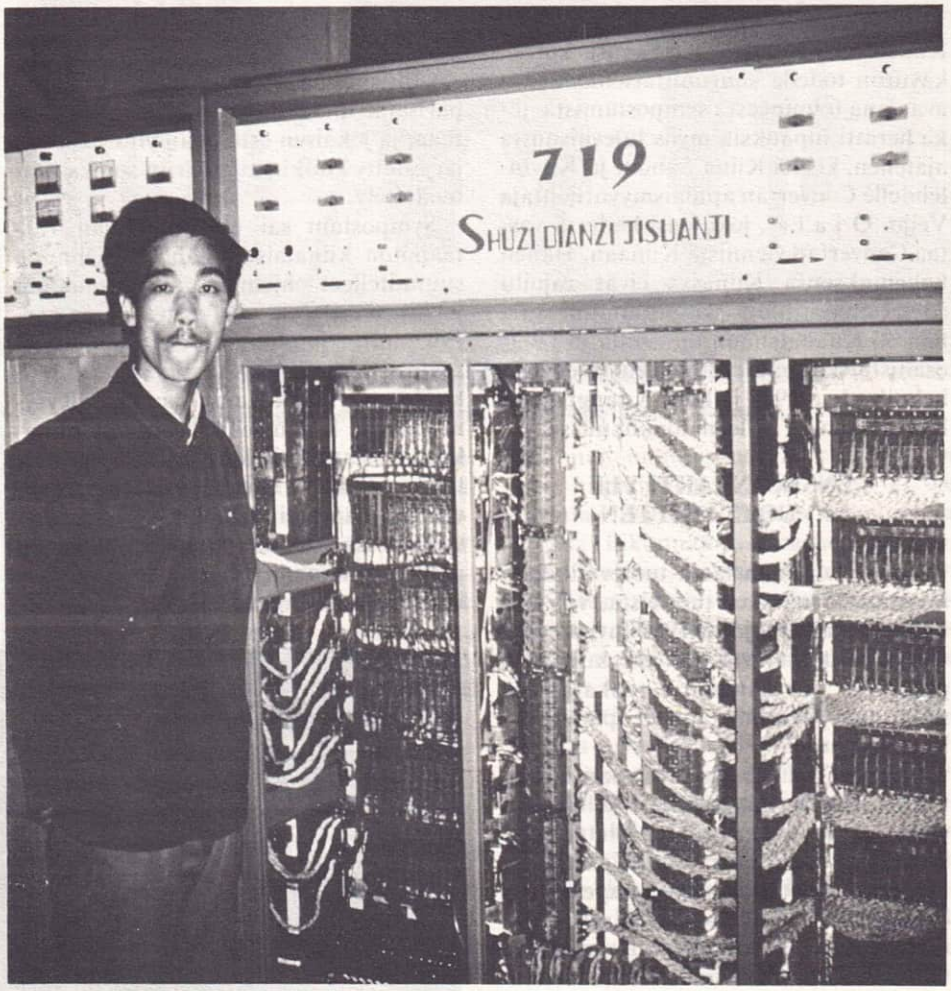

☐ **Pekingin Yliopiston matematiikan laitoksessa rakennettu tietokone. Kuvassa matemaatikko Tai-Yuan-feng.**

MONIMUTKAISETKIN LAITTEET KIINASSA VALMISTETTUJA

Professori Lounasmaa tutustui erityisesti fysiikan alan tieteellisiin tutkimusprojekteihin, joista monet ovat korkealla kansainvälisellä tasolla. Moderni elektroniikka on Kiinassa laajan huomion kohteena, lähes kaikki laboratoriossa käytetyt monimutkaiset ja vaikeasti rakennettavat mittauslaitteet olivat kiinalaista valmistetta ja tasoltaan moitteettomia. Miellyttävänä piirteenä pro-

fessori Lounasmaa piti sitä, että jokaisessa laboratoriossa sai vapaasti valokuvata ja tutustua seikkaperäisesi laitteisiin. Käydessään Shanghain tieteen ja tekniikan keskuskirjastossa hän totesi valikoiman aikakauslehtien osalta olevan yhtä monipuolinen kuin esim. Suomessa Teknisen Korkeakoulun kirjastossa, sen sijaan kiinalaiset ovat huonommassa asemassa modernin kurssikirjallisuuden suhteen.

KUTSU KIINALAISILLE FYYSIKOILLE VIERAILLA SUOMESSA

Tutkimus on Kiinassa monilla aloilla lähestymässä kansainvälistä kärkea ja on yksityistapauksissa jo huipun tuntumassa. Professori Lounasmaa korosti, että jatko-opiskelijoiden koulutus olisi kuitenkin mitä pikimmin saatava käyntiin, koska nykyinen tutkimus on liiaksi ulkomailla koulutettujen , vanhempien tiedemiesten varassa. Matkansa aikana Lounasmaa kutsui kiinalaisia tiedemiehiä Suomessa vuonna 1975 pidettävään kansainväliseen kylmäfysiikan kongressiin sekä kiinalaisia opiskelijoita oppimaan ja harjoittamaan tutkimusta omaan laboratorioonsa Otaniemeen. □

ANNE NURMI

Olli ja Inkeri Lounasmaa ovat käsitelleet aihetta laajemmin seuraavissa artikkeleissa:

Olli Lounasmaa: **"Kiinan tiede kulkee 'kahdella jalalla'".** Helsingin Sanomat 11.12.1973.

Inkeri Lounasmaa: **"Study Hard and Make Progress Every Day!"** (suomenkielinen kirjoitus englanninkielen opetuksesta Kiinan kouluissa ja yliopistoissa). Tempus, Not. 3 ja 4, 1974.

Olli Lounasmaa: **"Low Temperature Education and Research in China"** (englanninkielinen artikkeli). Cryogenics, toukokuu 1974.

Olli Lounasmaa: **"Fysiikan opetus ja tutkimus nykypäivän Kiinassa".** Arkhimedes, No. 1, 1974.

□ **Professori Olli V. Lounasmaa paikallisine isäntineen Pekingin Yliopiston fysiikan laitoksen edustalla. Henkilöt vasemmalta: yliopiston vallankumouskomitean johtaja Ni Meng-shung, matalien lämpötilojen fysiikan laboratorion varajohtaja Liang Ching-kuo, prof. Lounasmaa, fysiikan tiedekunnan vallankumouskomitean varapuheenjohtaja Chu Shen-lin, matalien lämpötilojen fyysikko Kuan Wei-yan ja tulkki Chou Yueh-chun.**

Kirjoja Kiinasta

tammi

Mao Tse-tung
Runot

Maon 38 runoa ovat syntyneet mitä erilaisimmissa tilanteissa 40 vuoden aikana. Runojen sanoma on kuitenkin varauksettoman ajankohtaista, vahvaa ja julistavaa.
Ovh. sid 18,- / Huutomerkki-sarja ovh. nid. 10:-

Monica Braw
Neljä vuorta

— naisen asema Kiinassa.
Kirjan aineisto perustuu keskusteluihin, haastatteluihin, tekijän omiin välittömiin havaintoihin sekä historiallisiin tosiasioihin.
Huutomerkki-sarja ovh. nid. 14,-

Keskitie
Pertti Nieminen (toim)

Kiinalaista viisautta — runoa ja proosaa.
3. painos Kurki-sarja ovh. nid. 7,-

Jan Myrdal
Raportti kiinalaisesta kylästä

Haastatteluja kiinalaisesta Liu Lingin kylästä ennen kulttuurivallankumousta.
Kurki-sarja ovh. nid. 14,-

Jan Myrdal
Kiina: Vallankumous jatkuu

Jatkoa edelliseen. Haastatteluja vallankumouksen jälkeen: millainen on vallankumous tavallisen kiinalaisen silmin?
Kurki-sarja ovh. nid. 12,-

ARVOSTELUKAMPANJASTA

Tänä vuonna on Kiinassa ollut käynnissä koko maan laajuinen joukkoliike. Tätä kampanjaa Kungfutsen ja Lin Piaon ajattelun arvostelemiseksi on länsimaisessa lehdistössä usein kutsuttu "uudeksi kulttuurivallankumoukseksi". Kiinalaiset itse sanovat, että kyseessä on vuosien 1966-69 kulttuurivallankumouksen jatko eikä mikään uusi vallankumous. Onhan avoin kritiikki ja keskustelu ollut leimallista Kiinan yhteiskunnalle koko ajan sitten kulttuurivallankumouksen. Parhaillaan käynnissä olevaa kampanjaa käydään tehtaissa, kommuuneissa, kouluissa ja muualla satojen miljoonien tavallisten ihmisten keskuudessa.

Kungfutsen ja Lin Piaon ajattelun vastainen kampanja sai varsinaisesti alkunsa Kiinan kommunistisen puolueen X edustajakokouksesta viime syksynä, vaikka Lin Piaon politiikasta ja filosofiasta olikin keskusteltu Kiinassa laajalti jo syksystä 1971 lähtien pian Lin Piaon epäonnistuneen vallankaappausyrityksen ja paon jälkeen. Puolue pani kampanjan alulle ja johtaa sitä. Normaali tuotantotoiminta on ollut koko ajan käynnissä eikä mitään häiriöitä tai levottomuuksia ole esiintynyt. Esimerkiksi tehtaat ovat ottaneet tavaksi pitää kokoukset ja keskustelut työajan päätyttyä.

KUNGFUTSE

Yli 2000 vuoden ajan kiinalaisia on kasvatettu Kungfutsen filosofiaan. Esimerkiksi vanha kiinalainen virkamiestutkinto perustui Kungfutsen kaanoneihin, perusteoksiin. Kungfutse julisti "alamaisuuden ja kuuliaisuuden" periaatetta. Kansan ei tullut uskoa omaan aloite- ja luomiskykyynsä, johtajat päättivät asioista kansan puolesta. "Kansa kehittyy toiminnan tietä, mutta ei kykene ymmärtämään toimintaa", sanoi hän. Oppi painotti syntyperäisten nerojen merkittävää osuutta historian kulussa. Sen mukaan asioissa oli aina löydettävissä "kultainen keskitie". Kaiken toiminnan, myös muutosten, tuli tapahtua erittäin hillitysti. Oppineita seuraajiaan Kungfutse kehotti pysyttelemään erossa ruumiillisesta työstä, koska siinä voisi likaantua käsien ohella myös ajattelu. Kaikenkaikkiaan Kungfutsen ajattelu tähtäsi yhteiskunnallisten olojen pitämiseen paikoillaan ja hänen filosofiansa vuosituhantinen opettaminen palveli hallitsevan vähemmistön etuja.

LIN PIAO

Tämän päivän Kiinan ihanteet ovat Kungfutsen ajatuksille vastakkaisia. Kiinalaiset ovat arvostelleet Lin Piaon politiikan olleen luonteeltaan samanlaista kuin Kungfutsen, yhteiskunnalliseen pysähdykseen ja taaksepäinmenoon pyrkivää. Kampanjassa Lin Piaon tekoja, sanoja ja kirjoituksia on analysoitu perusteellisesti. Tässä muutamia kiinalaisissa artikkeleissa esiin tuotuja puolia hänestä.

Lin Piao rakensi henkilöpalvonnan puolueen johdon ympärille. Hän mainosti "neroutta", ei koskaan esiintynyt ilman "punaista kirjaa" eikä avannut suutansa huutamatta "eläköötä". Kuitenkin hän samaan aikaan suunnitteli salassa vallankaappausta. Hän väheksyi kansan aloitteellisuutta ja innostusta haluten ns. asiantuntijoiden johtoa. Hän suhtautui epäilevästi kaaderikouluihin ja nuorten koulunsa päättäneiden intellektuellien maaseudulle muuttoon. Lin Piao sanoi revisionismin vastaista taistelua "äärimmäisyyteen viedyksi", sanoi vallankumouksen jatkamista sosialismissa "ristiriitojen luomiseksi" ja puhui "hyväntahtoisuudesta" ja "hyveellisyydestä" peittääkseen luokkaristiriidat. Hän toimi kaksinaamaisesti tarkoituksella anastaa puolueen ja valtion ylin johto. Lopulta Lin Piao päätyi yrittämään aseellista vallankaappausta ja Mao Tsetungin murhauttamista.

KULTTUURIVALLANKUMOUKSEN UUDISTUKSET ARVOSSA

Arvostelukampanjan aihe saattaa länsimaalaisista tuntua kovin filosofiselta ja teoreettiselta. Kuitenkin Kiinassa kampanjaa käydään melko konkreettisesti kiinnittämällä kussakin yksikössä huomiota virheellisen linjan seuraamuksiin ja pyrkimällä poistamaan niitä. Esimerkiksi kouluissa ja yliopistoissa arvostellaan opiskelijoihin ylenkatsovasti suhtautuvia opettajia. Tuotantolaitoksissa kritisoidaan johtajia, jotka ovat hankkineet itselleen etuisuuksia ja suhtautuneet työntekijöihin komentelevasti. Avoin kritiikki ja keskustelu, johtajien osallistuminen ruumiilliseen työhön, kaaderikoulujärjestelmä, koulu-uudistus, nuorten maaseudulle muutto ja muut niin kutsutut kulttuurivallankumouksen hyvät asiat ovat saaneet kampanjassa uutta pontta. □

LEO KONTULA

Lin Shu

KEVÄTSADE

Suom. Kari Aronpuro

Kevätsade ja usva
levittäytyvät suuren kukkulan ylle,
jonka rinteillä tulvavesi solisee
pärskähdellen yli kumpareiden ja tasangon
saaden tuhannet kukat kukkimaan.

Riisintainten vihreä viri
pakenee taivaanrantaan
lämmittäen sateessa ahertavien mieltä,
heidän naurunsa kiirii yli riisivainion.

Kevät saa tuhannet ihmiset liikkeelle,
tytöt ja pojat
paljain käsivarsin ja säärin
astuvat taistelurintamaan
päättäneinä voittaa kaikki vaikeudet.

Kevättuuli rohkaisee heitä,
kevätsade huuhtelee kynnöksen,
riisi istutetaan
kirkas vesi kuohkeuttaa maan
heijastellen kevään vehreyttä.

Nauru kiirii yli riisivainion
kevätsateen siivin.
Hiki valuu pitkin mutaisia sääriä,
nauru väräjää ilmassa
sekoittaen hien ja sateen. . .

Vaikka kiireisimmän kauden synnyttää sade,
se on silti hilpeää aikaa.
Vuorikylät rynnistävät
Tachain hengessä —
maiseman koreillessa kevätloistossaan.

Kulttuurikuulumisia

ROMANIAN MODERNIN TAITEEN näyttely avattiin viime vuoden lopulla Pekingin taidegalleriassa. Se käsitti 66 eri teosta ja sai yleisön kiinnostuneen suosion osakseen. (Chinese Literature 3/74)

LU HSUNIN kootuista teoksista on valmistunut uusi painos. Kymmenen ensimmäistä osaa ovat omistetut Lu Hsunin omille kirjoituksille ja toiset kymmenen hänen käännöksilleen vieraista kielistä. Äskettäin on ilmestynyt myös kokoelma Lu Hsunin kirjoituksia, joissa hän arvostelee kungfutselaisuutta. (Chinese Literature 4/74)

POHJOIS-KIINAN TEATTERIFESTIVAALIT, pidettiin tammi-helmikuussa Pekingissä. Ohjelmaa esitti yli 1000 taiteilijaa Pekingistä, Tientsinistä, Sisä-Mongoliasta, Hopeista ja Shansista. Näillä Pohjois-Kiinan alueilla oli edellisen vuoden aikana pidetty lukuisia maakunnallisia ja paikallisia festivaaleja, joista parhaat teatteriryhmät valittiin Pekingiin. Vajaan kuukauden aikana ryhmät antoivat 170 näytöstä: Peking-oopperoita, baletteja, moderneja näytelmiä, musiikkia, lauluja, tansseja, kansanlauluja, nukketeatteria sekä paikallisiin kansanomaisiin melodioihin ja murteisiin pohjautuvia oopperoita. Teatteriryhmät esiintyivät paitsi pääkaupungin kuudessa suuressa teatterissa myös tehtaissa, lähiseutujen kansankommuuneissa ja armeijan yksiköissä. 230 000 katsojaa seurasi esityksiä paikan päällä, radiosta ja televisiosta niitä seurattiin kaikkialla Kiinassa. (Hsinhua 19.1.-21.2.)

KEVÄTFESTIVAALEILLA Pekingissä 23.-25. tammikuuta esiintyivät Pohjois-Kiinan teatterifestivaalien osanottajien lisäksi kaupungin ammatti- ja harrastelijateatterit, jotka esittivät kymmenen suurta näyttämökappaletta ja 44 erilaista muuta ohjelmaa. Juhlien aikana kaupungissa esitettiin 14 elokuvaa: neljää juonielokuvaa, yhtä uutta paikallisoopperaa, nukkefilmiä kahta dokumenttifilmiä ja kuutta populääriä tieteisfilmiä. (Peking Rundschau 5/74)

UUDET VÄRIELOKUVAT ovat tammikuussa saaneet ensi-iltansa Kiinassa. **"Palavat vuodet"** kertoo eräiden terästyöläisten kamppailusta vuonna 1962 uuden terässeoksen tuottamiseksi. Filmi korostaa omiin voimiin luottamista ja aloitteen pitämistä omissa käsissä. **"Vihreän männyn vuoren"** aiheena on tuotantoprikaatin elämä vuoristoseudulla 1960-luvun alkuvuosina. **"Tulvataistelu"** kuvaa Haihojoen laakson asukkaiden taistelua vuosisadan pahimpiin lukeutuvaa tulvaa vastaan. **"Kirkas aurinkoinen päivä"** on elokuvaversio Hao Janin samannimisestä romaanista. Se kertoo maaseudun osuustoimintaliikkeestä syksyllä 1956. Kaksi muuta uutta elokuvaa ovat Kuangtungin oopperan filmatisointi **"Shatshiapangista"** sekä nukke-elokuva **"Pieni kahdeksannen armeijan sotilas"**. (Chinese Literature 4/74) □

Tämä artikkeli selostaa Etelä-Kiinan meren saarikiistaa ja valottaa Kiinan kantaa asiaan. Lähteinä on käytetty Kiinan virallisia tiedonantoja, hongkongilaista Far Eastern Economic Review-lehteä, Yhdysvalloissa ilmestyvää The Guardiania sekä suomalaisia päivälehtiä.

KENELLE KUULUVAT ETELÄ-KIINAN MEREN SAARET?

Tammikuun puolenvälin jälkeen maailmalle levisi tieto aseellisista yhteenotoista Etelä-Kiinan merellä. Saigonin joukot ja Kiinan Kansan Vapautusarmeijan yksiköt kävivät lyhyen taistelun Shisha-saaristossa. Sen päätyttyä koko saaristo oli jälleen Kiinan hallinnassa. Ottamansa vangit, 48 etelävietnamilaista sotilasta ja amerikkalaisen neuvonantajan Gerald Koshin, Kiina vapautti kuukauden sisällä.

Tammikuisessa saarikiistassa oli kyse neljästä saaristosta: Hsisha, Tshungsha, Tungsha ja Nansha. Kolme ensimmäistä sijaitsevat lähekkäin noin 300 kilometriä kaakkoon Hainanista. Nansha ("eteläiset hiekkasärkät") on noin 1000 km muita etelämpänä Vietnamin eteläkärjen korkeudella. Tshungsha-saariston ("keskimmäiset hiekkasärkät") länsimainen nimi on Paracel, mutta usein tuon nimen alle yhdistetään länsimaissa myös viereiset saaristot Shisha ("läntiset hiekkasärkät") ja Tungsha ("itäiset hiekkasärkät"). Nansha-saaristoa kutsutaan lännessä Spratlyksi. Kaikki neljä saaristoa koostuvat pienistä saarista ja hiekkasärkistä eikä niillä ole pysyvää asutusta.

Taistelut käytiin Shishan muutamilla saarilla. Kolme pohjoista saaristoa ovat nyt Kiinan hallinnassa, sen sijaan etelässä Nanshalla on noussut maihin Filippiinien, Saigonin ja Tshiang Kai-shekin joukkoja.

USEAT MAAT KIISTELLEET OMISTUKSESTA 1800-LUVULTA LÄHTIEN

Etelä-Kiinan meren saarten omistuksesta on kiistelty pitkään. Kiinalaiset — myös Tshiang Kai-shek — katsovat vahvojen historiallisten perusteiden pohjalta saarten kuuluvan Kiinalle. Siirtomaa-aikaan saakka ne olivat Kiinan valvonnassa ja liitettyinä Kiinan valtion alueeseen. 1800-luvun alussa englantilaiset sotalaivat karkottivat "kiinalaiset merirosvot" saarilta.

Perusteluinaan omille vaatimuksilleen saariin saigonilaiset viranomaiset ovat ilmoittaneet, että vietnamilaiset perustivat vuonna 1802 yhtiön louhimaan saarilta guanoa ja että Vietnamin Kuningaskunnan 1834 julkaisemassa kartassa Nansha-saaristo on merkitty Vietnamin alueeksi.

Ranska valloitti Vietnamin 1800-luvun lopulla ja katsoi saarten kuuluvan siirtomaa-alueeseensa. 1920-30-luvuilla Ranskan sotalaivoja kävi Shishalla ja Nanshalla ja ranskalaisia joukkoja oli jonkin aikaa miehittämässä saaristoja. Toisen maailmansodan jälkeen, kun Ranska luopui Indokiinasta siirtomaana, se virallisesti irtisanoutui aikaisemmista vaatimuksistaan Etelä-Kiinan meren saariin.

Japanilainen yhtiö louhi guanoa Nanshalla vuosina 1917—29, kunnes ranskalaiset sotalaivat karkottivat sen. Toisen maailmansodan kuluessa Japani valloitti useita Etelä- ja Itä-Kiinan meren saaria mm. Shisha-saariston. Kun Japani sitten antautui, palautettiin antautumisasiakirjassa kaikki sen miehittämät Kiinan alueet takaisin ja Kiina otti ne virallisesti vastaan. Jo ennen Japanin antautumista olivat Kiinan hallituksen joukot vuonna 1944 karkottaneet miehittäjät Shisha-saaristosta.

Koko tuon runsaan vuosisadan ajan, jolloin Vietnam, Ranska ja Japani pyrkivät hallitsemaan saaria, pitivät kiinalaiset saaria ominaan ja asioivat niillä. Vuonna 1909 Kuangtungin maakunnan kuvernööri antoi pystyttää kivisen merkkipaalun ja Kiinan lipun Shisha-saariston Tshung Hangin saarelle. Vuosina 1916—27 kiinalainen yhtiö louhi saaristossa guanoa ja 1930-luvulla Kiinan hallitus pystytti Shishalle radioaseman, majakan ja muita laitteita.

TSHOU EN-LAIN LAUSUNTO 1951

Kiinan Kansantasavalta syntyi 1949. Kahta vuotta myöhemmin 15. elokuuta 1951 ulkoministeri Tshou En-lai ilmoitti vakavasti "lausunnossaan yhdysvaltalais-brittiläisestä rauhansopimusluonnoksesta Japanin kanssa ja San Franciscon konferenssista", että "aivan kuten koko Nanshan saaristo, Tshungshan saaristo ja Tungshan saaristo, myös Shishan saaristo ja Nanweisaari ovat aina olleet Kiinan aluetta".

Filippiinit esitti vaatimuksen Nansha-saariin vuonna 1955. Myöhemmin Tshiang Kai-shekin joukkoja tuli saarille. Sitten sotavoimia lähettivät Filippiinit ja Saigon. Far Eastern Economic

Reviewn tietojen mukaan filippiiniläiset joukot ovat 1970-luvulla tulittaneet ja surmanneet taiwanilaisia kalastajia alueella.

Saigonin viranomaiset miehittivät osan Shisha-saaristoa vuonna 1959 ja pitivät siellä sotilaallista henkilöstöä ja sääasemaa. Syyskuussa 1973 Saigon ilmoitti liittäneensä Etelä-Vietnamin alueeseen koko Nanshan saariston. Tammikuun 11. tänä vuonna Kiinan ulkoministeriön edustaja antoi lausunnon, jossa toistettiin Nanshan, Hsishan, Tshungshan ja Tungshan olevan Kiinan aluetta. 15. tammikuuta käytiin ensimmäinen välikohtaus Saigonin joukkojen ja kiinalaisten välillä.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, on Etelä-Kiinan meren saaristojen valvonta ja käyttö ollut 1800-luvun alusta lähtien varsin vaihtelevaa. Kiinan (jota myös Tshiang Kai-shekin hallitsema Taiwan on) kanssa ovat saarista kiistelleet Vietnam, Ranska, Japani ja Filippiinit. Ranskalla ja Japanilla ei kuitenkaan enää ole vaateita saariin. Nansha-saariston kohdalla omistuksesta on kiistaa Kiinan, Etelä-Vietnamin Saigonin viranomaisten ja Filippiinien kesken. Hsisha-, Tshungsha- ja Tungsha-saaristojen omistuksesta ristiriitaa on "vain" Kiinan ja Saigonin kesken.

SAARET KIINAN KARTOILLA JO 2000 VUOTTA SITTEN

Omistusoikeudelleen saaristoihin Kiina on esittänyt vahvat historialliset perusteet. Kiinalaisia kävi saarilla jo Kiinan historian "kevättä ja syksyä"-kaudella noin 2500 vuotta sitten. Han-kaudelta (206 e.Kr. — 220 j.Kr.) säilyneillä kartoilla saaristot on merkitty Kiinaan kuuluviksi. Ming-dynastian (1368—1644) aikaiset kartat, matkakertomukset ja kirjoitukset osoittavat kiinalaisten säännöllisesti asioineen saarilla. Vuonna 1725 ne liitettiin Kuangtungin maakunnan osaksi keisari Yung Tshenin käskyllä. Koska muiden valtioiden perusteet saarten omistukselle ulottuvat parhaimmillaankin "vain" 1800-luvun alkuun, ovat Kiinan esittämät historialliset todisteet ilmeisen vakuuttavia.

ENGLANNIN, NEUVOSTOLIITON JA YHDYSVALTAIN KANTA

Monet ulkovallat ja arvovaltaiset maailmankartastot pitävät Shisha-, Tshungsha-, Tungsha- ja Nansha-saaristoja Kiinalle kuuluvina. Kun 1970-luvulla öljynetsintä Etelä-Kiinan merellä antoi uutta pontta saarikiistalle, julkisti asiaa tutkinut brittiläinen komissio Singaporessa lausunnon, jossa se sanoi: "Spratly-saari oli Kiinan alusmaa, Kuangtungin maakunnan osa. . . ja palautettiin Kiinalle toisen maailmansodan jälkeen. Emme voi löytää todisteita sen kuulumisesta jollekin toiselle maalle ja niin ollen voimme vain vahvistaa sen kuuluvan yhä Kommunisti-Kiinalle."

Vaikka neuvostoliittolainen uutistoimisto TASS antoikin 12. helmikuuta lausunnon, jossa Kiinaa syytetään "jännittyneen tilanteen luomisesta Spratly-saarten alueella" ja "sotatoimista Paracel-saaria kohtaan", pitää Neuvostoliitto virallisesti Kiinaa saarten omistajana. Neuvostoliiton Ministerineuvoston alaisen geodesian ja kartografian viraston maailmankartalla (Moskova 1967) Shisha- ja Nansha-saaristot on yksiselitteisesti merkitty Kiinan alueeksi.

Yhdysvallat sen sijaan on sitä mieltä, että saarten omistusoikeus on epäselvä. Kuitenkin Yhdysvaltain läheiset suhteet Etelä-Vietnamin Saigonin viranomaisiin ja amerikkalaisen neuvonantajan vangiksi joutuminen taistelussa antaisivat aiheen olettaa Yhdysvaltain myötävaikuttaneen Saigonin toimiin saarten haltuunottoyrityksessä.

KANSAINVÄLISET HAKUTEOKSET LUKEVAT SAARISTOT KIINALLE

Keskeiset kansainväliset kartastot lukevat Shisha-saariston Kiinalle kuuluvaksi. Tällaisia ovat Britannica World Atlas (1963), Rand McNally Commercial Atlas (1965), Hammond Advenced Reference Atlas (1968), Hammond Medallion World Atlas (1971), Larousse International Atlas (Pariisi 1965) ja Gran Atlas Aquilar (Madrid 1970).

Amerikkalaiset standarditeokset Colombia Lippincott Gazetter of the World (1961) ja Worldmark Encyclopedia of Nations (1971) luettelevat Shishan ja Nanshan osaksi Kiinan Kuangtungin maakuntaa. Näin ollen Kiina ei ole vain esittänyt vakuuttavia historiallisia perusteluja Etelä-Kiinan meren saarten omistukselle, vaan Kiinan kanta on myös maailmalla laajasti tunnustettu.

MIKSI KIINA ANTOI VASTAISKUN?

Kiinan välikohtauksesta antaman tiedonannon mukaan saigonilaiset viranomaiset olivat jo pitkän aikaa miehittäneet laittomasti Hsishan saariston muutamia saaria. Tämän vuoden tammikuun 15. päivästä lähtien he lähettivät Kiinan alueelle sotalaivoja ja lentokoneita miehittääkseen lisää. He tulittivat ja häiritsivät kiinalaisia kalastajia ja normaaleissa partiotehtävissä olleita Kiinan merivoimien aluksia jolloin useat kalastajat saivat surmansa tai haavoittuivat. Tässä tilanteessa kiinalaiset tekivät vastaiskun ja ajoivat Saigonin joukot pois saaristosta.

Miksi Kiina ryhtyi aseelliseen vastaiskuun? Ulkoministeriön lausunnossa 20. tammikuuta sanottiin: "Kiina on sosialistinen maa. Me emme koskaan miehitä muiden maiden aluetta, emmekä tule suvaitsemaan oman alueemme miehittämistä muiden maiden toimesta. Kiinan alueellisen koskemattomuuden ja suvereenisuuden turvaamiseksi Kiinan hallituksella ja kansalla on oikeus ryhtyä kaikkiin tarvittaviin itsepuolustustoimiin." Kun Saigonin joukot olivat hyökänneet ja miehittäneet Kiinan aluetta, katsoi Kiina oikeudekseen puolustautua ja työntää vieraat joukot pois maasta. Kiinalaisten mielestä toiminta oli luonnollista ja oikeutettua. □

RAIMO LAAKIA

MITÄ TAPAHTUI?

Tämä luettelo tapahtumista Etelä-Kiinan merellä on koottu Kiinan ulkoministeriön ja uutistoimisto Hsinhuan tiedonannoista, jotka on julkaistu kokonaisuudessaan Uutisia Kiinasta-lehdessä 2 ja 3/74. Muut lähteet on mainittu suluissa ko. tiedon jälkeen.

1973
Tilanne: Tsungsha-, Tungsha- ja pääosa Shisha-saaristosta ovat Kiinan Kansantasavallan määräysvallassa. Shishan muutamia saaria valvovat Saigonin joukot. Ne ovat pitäneet saaria miehityksessään "pitkän aikaa". Todennäköisesti vuodesta 1959, jolloin Diemin hallitus lähetti joukkoja Shishalle (The Guardian). Nansha-saariston eri saarilla on Tshiang Kai-shekin, Saigonin ja Filippiinien joukkoja (Far Eastern Economic Review).

Syyskuu 1973
Saigonin viranomaiset ilmoittavat liittäneensä Nansha-saariston Etelä-Vietnamin Phuoc Tuyn maakunnan hallinnon alaisuuteen.

11. tammikuuta 1974
Kiinan Kansantasavallan ulkoministeriön edustaja antaa lausunnon, jossa todetaan Hsishan, Tshungshan, Tungshan ja Nanshan kuuluneen aina Kiinalle. Saigonin viranomaisten ilmoitus todetaan Kiinan alueellisen koskemattomuuden ja suvereenisuuden mielivaltaiseksi loukkaamiseksi.

15. tammikuuta 1974
Saigonilaiset sotalaivat häiritsevät kiinalaista kalastusalusta n:o 402 Shisha-saaristossa Kantshuansaaren lähellä ja tulittavat saarta yrittäen häätää kalastusaluksen pois Kiinan omilta vesiltä.

17. tammikuuta 1974
Saigonin sotilaita nousee maihin Tshinjinsaareen sekä Kantshuansaareen, jossa ottavat alas siellä liehuneen Kiinan kansallislipun.

(käännä)

18. tammikuuta 1974
Kaksi Saigonin merivoimien alusta iskeytyy kiinalaisia kalastusaluksia n:o 402 ja n:o 407 vasten tuhoten jälkimmäisen kalastusaluksen ohjaushytin Lingjangtshiaon riutan pohjoispuolella.

19. tammikuuta 1974
Kiinan toistuneista varoituksista välittämättä Saigon jatkaa provokaatioitaan. Kello 7 tienoilla saigonilaisten viranomaisten sotilaat yrittävät miehittää Tshenhangsaaren. Saarella olevat kiinalaiset kalastajat pyytävät heitä lähtemään Kiinan alueelta. Sotilaat tulittavat kalastajia, joista useat saavat surmansa ja haavoittuvat. Kalastajat ja miliisit vastaavat tuleen. Klo 10.20 Saigonin sota-alukset avaavat tykkitulen kohti Tshenhangsaarta. Klo 10.30 neljä Saigonin lentokonetta pommittaa ja tulittaa saarta. Samaan aikaan Saigonin alukset avaavat tulen kiinalaisia partioaluksia kohti. Kiinan merivoimien yksiköt, kalastajat ja miliisit taistelevat vastaan, ajavat saigonilaiset pois Shisha-saaristosta ja ottavat vangiksi 48 etelävietnamilaista ja yhden amerikkalaisen.

20. tammikuuta 1974
Kiinan Kansantasavallan ulkoministeriö antaa lausunnon, jossa todetaan Hsisha-saariston tapahtumat ja luvataan vapauttaa vangit sopivana ajankohtana. Asiakirjassa viitataan Tshou En-lain lausuntoon 15.8.1951, jossa hän on todennut Nanshan, Tshungshan, Tungshan ja Shishan aina olleen Kiinan aluetta.

31. tammikuuta 1974
Kiina vapauttaa viisi etelävietnamilaista ja yhden amerikkalaisen vangin.

1. helmikuuta 1974
Saigonin joukot miehittävät Nantzun ja muita saaria Nanshan saaristossa.

4. helmikuuta 1974
Kiinan ulkoministeriön edustaja antaa lausunnon tuomiten miehityksen Kiinan alueellisen koskemattomuuden ja suvereenisuuden mielivaltaisena loukkaamisena ja uutena sotilaallisena provokaationa Kiinan kansaa vastaan saigonilaisten viranomaisten taholta.

13. helmikuuta 1974
Saigonilaiset viranomaiset ilmoittavat neljän taiwanilaisen (Tshiang Kai-shekin armeijan) sota-aluksen saapuneen Nanshan vesille (AP-Saigon).

17. helmikuuta 1974
Kiina vapauttaa loput 43 etelävietnamilaista vankia. □

Kiinan periaatekanta rajakysymysten ratkaisemiseksi

Kiina on sitä mieltä, että historiasta jääneet rajakysymykset tulisi ratkaista tasa-arvoisin neuvotteluin eikä väkivallalla. Sopimukseen pääsyä odoteltaessa olisi rajan status quo säilytettävä. Näin Kiina on ratkaissut monimutkaiset historialliset rajakysymyksensä useimpien naapurimaittensa kanssa. Burman, Nepalin, Pakistanin, Mongolian Kansantasavallan ja Afganistanin kanssa sillä on rajasopimukset, joihin kummatkin osapuolet ovat tyytyväisiä. Kiina ja Intia kävivät toistuvia neuvotteluja rajoista 1950-luvun lopulla päätymättä kuitenkaan sopimukseen. Neuvostoliiton kanssa Kiina neuvotteli vuonna 1964 ja edelleen jatkuvat syksyllä 1969 alkaneet varaulkoministeritason neuvottelut.

Osoituksena siitä, että Kiina ei halua ratkaista rajakysymyksiä väkivalloin, on Intian ja Kiinan rajavälikohtaus vuonna 1962. Kiinan käsityksen mukaan Intia pitää hallussaan Kiinalle kuuluvia alueita niin kutsutun McMahon-linjan etelä- ja pohjoispuolella. Intialaiset joukot aloittivat hyökkäyksen Kiinaa vastaan 20. lokakuuta 1962. Kiinalaiset iskivät takaisin itsepuolustukseksi ja etenivät McMahon-linjan eteläpuolelle. Kun Intian joukot olivat hajonneet eikä kiinalaisilla ollut mitään merkittävää sotilaallista voimaa vastassaan, teki Kiina neuvottelutarjouksen 24. lokakuuta. Kun Intia oli sen hylännyt, kiinalaiset vetäytyivät yksipuolisesti kiistanalaisen rajalinjan kaikilla lohkoilla McMahon-linjan pohjoispuolelle ja vieläpä 20 km:n päähän 7.11.1959 vallinneesta valvontalinjasta. Kiinalla oli kaikki sotilaalliset mahdollisuudet pitää hallussaan alue, jonka se katsoi omakseen, mutta se vetäytyikin omasta tahdostaan. Siksi, että Kiina ei hyväksy rajakysymysten ratkaisua asevoimin — ei itselleen eikä muille.

Vietnamin ja Kiinan suhteissa on huomattava, että Kiinalla on diplomaattisuhteet Vietnamin Demokraattisen Tasavallan hallitukseen Hanoissa ja Väliaikaiseen Vallankumoushallitukseen Etelä-Vietnamissa. Se ei tunnusta — kuten eivät kymmenet muutkaan maat — Saigonin hallitusta, Kiina nimittää sitä "saigonilaisiksi viranomaisiksi Etelä-Vietnamissa". Kaikki Vietnamin kanssa kyseeseen tulevat neuvottelut ja valtioiden väliset sopimukset Kiina käy tunnustamiensa hallitusten kanssa. Vietnamin Demokraattisella Tasavallalla ja Väliaikaisella Vallankumoushallituksella taas ei ole ollut ristiriitoja rajoista Kiinan kanssa. □

RAIMO LAAKIA

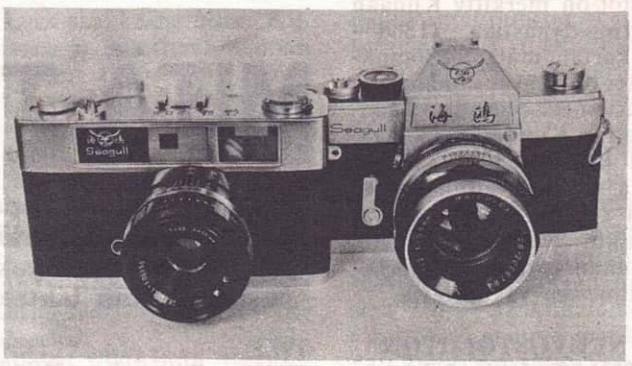

Kaivatut kiinalaiset SEAGULL-kamerat saapuneet Suomeen

SCANDIBUYING OY
Markkinointi: Temo Oy Valimontie 23
00380 Helsinki 38

Haluan lisätietoja kiinalaisista **Seagull**-kameroista

Nimi .....

Osoite .....

.....

Postitetaan osoitteella: Temo Oy Valimontie 23
00380 Helsinki 38

□ **Sambian presidentti K.D. Kaunda vieraili helmikuussa Kiinassa.**

□ **Julius K. Nyerere, Tansanian presidentti, tapasi Kiinan johtajat maaliskuussa. Hän allekirjoitti sopimuksen 300 milj. markan korottomasta lainasta Tansanian kivihiili- ja rautamalmikaivosten kehittämiseksi.**

□ **Kambodshan kansalisen yhteisrintaman (NUFC) ja kansallisen unionin kuninkaallisen hallituksen (RNUC) valtuuskunta tuli Kiinaan huhtikuussa. Yläkuvassa valtionpäämies Norodom Sihanouk, alakuvassa valtuuskunnan johtaja, varapääministeri Khieu Samphan.**

Ulkomaansuhteita

FNL:n NAISTEN LIITON valtuuskunta johtajanaan Nguyen Thi Dinh, FNL:n keskuskomitean puhemiehistön jäsen, naisten liiton puheenjohtaja ja Etelä-Vietnamin kansan vapautusarmeijan varakomentaja, oli toukokuussa ystävyysvierailulla Kiinassa. Valtuuskunta tapasi useita Kiinan johtajia. (Hsinhua 3.-5.5.)

AFRIKAN YHTENÄISYYSJÄRJESTÖN OAU:n vapautuskomitean ystävyysvaltuuskunta johtajanaan Omar Arteh Ghalib, komitean toimeenpaneva puheenjohtaja ja Somalian ulkoministeri, vieraili maalis-huhtikuussa Kiinassa. Valtuuskunta tapasi Tshou En-lain ja Tshi Peng-fein. (Peking Rundschau 15/74)

ULKOMAALAISTEN ASIANTUNTIJOIDEN kunniaksi tarjosi Kiinan valtioneuvosto uuden vuoden aattona perinteelliset juhlapäivälliset. Yli 230 Pekingissä työskentelevää ystävää 42 maasta oli läsnä. Li Hsien-nien, KKP:n keskuskomitean poliittisen toimikunnan jäsen ja valtioneuvoston varapääministeri, piti puheen ja kävi muiden johtavien kiinalaisten kanssa jokaisessa pöydässä tervehtimässä ystäviä ja toivottamassa onnellista uutta vuotta. (Peking Rundschau 1/74)

GUINEA-BISSAUN TASAVALTA ja Kiina solmivat 15. maaliskuuta diplomaattisuhteet suurlähettilästasolla. Yhteisen kommunikean allekirjoittivat Victor Saude Maria ja Kang Hsiao Conakryssä. Uuden tasavallan Kiina oli tunnustanut 30. syyskuuta heti sen julistauduttua itsenäiseksi. (Peking Rundschau 12/74)

GABONIN TASAVALTA ja Kiina solmivat diplomaattisuhteet 20. huhtikuuta. Yhteinen kommunikea allekirjoitettiin Librevillessä Gabonin pääkaupungissa. (Peking Rundschau 18/74)

MOSKOVA—PEKING reitin lentäminen ilman välilaskuja ja aikaisempaa suuremmilla ja nopeammilla Iljushin-62 koneilla aloitettiin helmikuun alussa. Lento kestää kahdeksan tuntia aikaisemman 13 tunnun sijasta. Pekingissä joulukuussa solmitun sopimuksen mukaan kummatkin maat lentävät reitin kerran viikossa. (Kansan Uutiset 4.2., HeSa 12.12.)

KIINALAIS-NEUVOSTOLIITTOLAINEN rajajokiliikenteen yhteinen komissio piti 19. sääntömääräisen kokouksensa Blagoveshchenskissä (Hailanpaossa) Neuvostoliitossa 5.2.-21.3. Molemmat yhteistyöpuolet antoivat raportin toiminnastaan liikennöitävillä vesiväylillä. Keskustelluista kysymyksistä ei päästy mihinkään sopimukseen. Seuraava kokous päätettiin pitää Kiinassa myöhemmin määrättävänä ajankohtana. (Hsinhua 22.3.)

HELSINGISSÄ avasi uutistoimisto Hsinhua toimistonsa tammikuun lopulla. Kirjeenvaihtajana toimii Hung Szu-hsien ja avustajana suomea sujuvasti puhuva Cheng Huan-ching. Hsinhualla on kirjeenvaihtajat useimmissa Euroopan maissa. Suomen Tietotoimiston kirjeenvaihtajana Pekingissä toimii jo toista vuotta Jaakko Kaurinkoski.

SUOMALAISIA professoreita on vieraillut Kiinan Tiedeakatemian vieraana tutustumassa tieteellisiin laitoksiin, opetukseen, teollisuuteen ja muihin kiinnostaviin kohteisiin. He ovat luennoineet kiinalaisille kolleegoille ja käyneet keskusteluja omasta tieteenalastaan. Olli Laaksonen Kauppakorkeakoulusta ja Olli V. Lounasmaa Teknillisestä Korkeakoulusta olivat Kiinassa viime syksynä. Tänä vuonna siellä ovat vierailleet Helsingin Yliopiston Metsäteknologian laitoksen johtaja Kalle Putkisto, Teknillisen Korkeakoulun rehtori Pentti Laasonen, Valtion Teknillisen Tutkimuskeskuksen pääjohtaja Pekka Jaûho sekä Oulun yliopiston rehtori Markku Mannerkoski. (HeSa 25.3., Hsinhua 5.5.)

RAUMA-REPOLAN Rauman telakalla laskettiin toukokuun alussa vesille Kiinan Kansantasavaltaan toimitettava 14400 dw-tonnin linjarahtialus. Se on 152 m pitkä, 21 m leveä ja syväykseltään 10 m. Laivan on tilannut China National Machinery Import and Export Corporation. (HeSa 5.5.)

SAAB-SCANIA myy Kiinaan 500 raskasta kuorma-autoa Pohjois-Kiinan puutavaran kuljetuksiin. Kauppa tehtiin viime vuoden lopulla ruotsalaisen teollisuusvaltuuskunnan vieraillessa Pekingissä ja ensimmäiset autot on jo toimitettu. Tilauksen arvo on yli 40 milj. markkaa. (HeSa 15.12.)

(käännä)

RUOTSALAINEN Tukholman Yliopiston geologiryhmä tohtori Nils Brundin johdolla vieraili toukokuussa Kiinassa. Ryhmä tapasi kiinalaisia geologeja ja tutustui mm. kaivoksiin. Matkan isäntänä toimi Kiinan geologinen seura. (Hsinhua 28.5.)

TUKHOLMASSA avattiin toukokuun puolessavälissä Kiinan arkeologisten löytöjen näyttely. Sen esineet on löydetty kulttuurivallankumouksen aikana ja jälkeen. Tämä ainutlaatuinen näyttely on niittänyt aiemmin mainetta Pariisissa, Lontoossa ja Wienissä, joissa yli miljoona ihmistä on tutustunut siihen. Näyttely on avoinna 16. heinäkuuta saakka Itä-Aasian museossa.

NORJAN hallituksen 5-henkinen merenkulkuvaltuuskunta oli toukokuussa Kiinassa. Valtuuskunta, jota johti ulkoministeriön varaosastopäällikkö Tore Boegh, kävi keskusteluja kiinalais-norjalaisesta merenkulkusopimuksesta. (Hsinhua 9. ja 17.5.)

TANSKAN 22-jäseninen kansallinen mies- ja naisvoimistelujoukkue vieraili huhtikuussa Kiinassa. Se voimisteli kiinalaisten joukkueiden kanssa Pekingissä, Shenjangissa ja Shanghaissa. Pekingin sisähallissa näytöstä seurasi 18000 katsojaa. (Hsinhua 14.4.)

KÖÖPENHAMINASSA järjestettiin helmikuussa kiinalaisen maalaus- ja käsityötaiteen näyttely. Yli 200 avajaisvieraan joukossa nähtiin mm. ulko-, kulttuuri- ja opetusministeriön virkailijoita. (Hsinhua 11.2.)

SAS, Ruotsin, Norjan ja Tanskan yhteinen lentoyhtiö, ei ryhdy liikennöimään Skandinaviasta Pekingiin, vaikka maiden ulkoministerit allekirjoittivat toukokesäkuussa 1973 Kiinan kanssa lentolinjan mahdollistavan siviililentoliikennesopimuksen. Syynä on että Neuvostoliitto ilmoitti 10. tammikuuta tänä vuonna, ettei se halua neuvotella SAS:n kanssa Neuvostoliiton ilmatilan käyttämisestä Pekingin lentoihin. SAS olisi halunnut neuvotella reitistä Kööpenhamina—Moskova—Irkutsk—Peking. (HeSa 12.1.)

ITÄVALLAN ulkoministeri Rudolf Kirchschläger teki huhtikuussa ystävällisen vierailun Kiinaan. Hän tapasi mm. Tshou En-lain ja Tshi Peng-fein. Samoihin aikoihin järjestettiin Pekingissä Itävallan teollisuusnäyttely, jossa 8000 neliömetrin alueella esiteltiin koneteollisuuden työstökoneita, kevyen teollisuuden koneita, elektroniikkaa sekä metallurgian ja kemian teollisuuden laitteistoja. (Peking Rundschau 15/74)

ALANKOMAIDEN pääkaupungissa Amsterdamissa oli joulukuussa Kiinan kevyen teollisuuden ja taidekäsityön näyttely. Se oli ensimmäinen kiinalainen näyttely Alankomaissa maitten diplomaattisuhteiden solmimisen jälkeen. Kymmenen päivän aikana Kiinan tuotteisiin tutustui noin 30000 hollantilaista. (Peking Rundschau 4/74)

KYPROKSEN presidentti, arkkipiispa Makarios, vieraili toukokuussa Kiinassa. Tshou En-lai otti hänet vastaan lentokentällä ja hän tapasi myös Mao Tsetungin. (Peking Rundschau 21/74)

SENEGALIN presidentti Leopold Senghor vieraili toukokuun alussa Kiinassa. Hän tapasi Kiinan johtajia mm. Mao Tsetungin. (Peking Rundschau 19/74)

JAPANI ja Kiina solmivat lentoliikennesopimuksen 20. huhtikuuta Pekingissä. Sopimus mahdollistaa lentolinjat maiden välille ja sillä on paitsi kansallista myös kansainvälistä merkitystä, koska monet maailman lentoyhtiöt haluavat yhdistää reitteihinsä Pekingin ja Tokion. Sopimuksen allekirjoittamispäivänä Japanin ulkoministeri Ohira antoi lausunnon todeten, ettei Taiwanin kanssa olevaa lentoliikennesopimusta enää pidetä valtiollisena sopimuksena eikä taiwanilaisten lentokoneiden ns. kansallislippua hyväksytä minkään valtion tunnukseksi. (Peking Rundschau 17/74) □

Kirjakauppa Lokakuu

HELSINKI
Korkeavuorenkatu 41
00130 Helsinki 13
avoinna ma—pe 14.00-18.00
la 10.00-15.00
Puh. 627 605

TURKU
Käsityöläiskatu 9 B
20100 Turku 10
avoinna ma—pe 16.00-18.00
la 10.00-14.00

RAUMA
Isoraastuvankatu 8
26100 Rauma 10
avoinna ma—pe 16.00-18.00
la 10.00-14.00

ESIMERKKEJÄ VALIKOIMASTA:

Kiina-tietoutta:
- ☐ E. Snow: Punatähti Kiinan yllä 25.00
- ☐ M. Rautonen: Kiinalainen aamuvoimistelu 12.00
- ☐ Mao Tsetung: Kirjallisuudesta ja taiteesta 1.50
- ☐ Kiinan ulkopolitiikka ja marxismi-leninismi 3.00
- ☐ G. Thomson: Marxista Mao Tsetungiin 7.00

Kaunokirjallisuutta:
- ☐ Lassi Sinkkonen: Solveig ja Jussi 20.00
- ☐ Elvi Sinervo: Toveri älä petä 7.00
- ☐ N. Ostrovski: Kuinka teräs karaistui I—II osa/6.00

Polemiikkia:
- ☐ Jukka Pakkanen: Lisälehdet luonnontietoon 9.00
- ☐ NL:n talousuudistus: Kohti kapitalismia? 4.00
- ☐ NL:on ulkopolitiikka: Proletaarista internationalismia vai sosiali-imperialismia? 1.50
- ☐ Sihanouk: Sotani CIA:ta vastaan 14.00
- ☐ Revisionismin valtaannousu Neuvostoliitossa 6.00
- ☐ Sosiali-imperialismi 6.00

Äänilevyjä:
- ☐ Quilapayun: Chileläisiä lauluja 22.00
- ☐ Songs of the Spanish Civil War 2 osaa osa/31.00
- ☐ Albania: Marshim Partizan kaksois-LP 36.00

☐ **Tilaan postiennakolla merkitsemäni julkaisut**

Pyydän lähettämään maksuttoman postimyyntiluettelon ☐
Nimi .....
Osoite .....

Kirjakauppa Lokakuu, PL 302, 00130 Hki 13

☐ Huom! Kirjakauppa Lokakuussa voi ilmoittautua myös Marxilais-Leniniläisten Ryhmien järjestämille marxismi-leninismi-Mao Tsetungin ajattelun kursseille. Niihin osallistuminen ei edellytä aikaisempaa perehtymistä tieteelliseen sosialismiin eikä sitoutumista suuntaan tai toiseen.

Maailman ensimmäiset setelirahat

Raha tuli Kiinassa käyttöön tavarantuotannon ja kaupankäynnin myötä. Noin vuonna 700 eKr. Kiinassa alettiin valmistaa metallirahoja, jotka olivat lapion, veitsen, simpukan, levyn jne muotoisia. Ja noin 500 eKr. tulivat käyttöön pyöreät reikärahat. Paperirahan alku taas ajoittuu Kiinassa Pohjoisen Sung-dynastian (960-1127) kauteen.

Sung-dynastian aikana Kiinassa maanviljelys ja käsityöteollisuus olivat hyvin kehittyneitä. Kaupankäynti oli vilkasta varsinkin silkin, riisin ja vehnän sadonkorjuun aikoina. Tarvittiin siten paljon rahaa maksuvälineeksi. Metallirahoilla oli vähäinen ostoarvo. Tuhat rautarahaa painoi 3,25 kiloa, joten suurempien rahamäärien käyttö oli hankalaa ja vaikeutti kaupankäyntiä.

Vuonna 994 jKr. kauppiaat alkoivat vaihtaa eri suuruisia määriä rautarahoja paperisia "vekseleitään" (gjauzi) vastaan, joilla oli luottosetelin luonne ja joita sai käyttää maksuvälineinä. Sittemmin muutama kymmen rikkaita kauppiaita sai paikallisen hallituksen luvalla laskea liikkeelle gjauzi-seteleitään, jotka olivat muodoltaan ja väriltään samanlaisia, ja joihin oli painettu talojen, puiden ja ihmisten kuvia, leima sekä setelin antajan takuusinetti. Arvoltaan ne oli kirjoitettu eri suuruisiksi.

Vuonna 1023 hallitus otti paperirahan valmistuksen haltuunsa ja perusti viraston, joka huolehti rahan liikkeelle laskusta. Tällöin paperirahasta tuli virallinen ja pakollinen maksuväline kaupankäynnissä.

Kun paperirahan kierto kaupankäynnissä laajeni ja vakiintui, paikallinen hallitus laski liikkeelle suuria setelimääriä peittääkseen rahan tarpeensa sekä korkeat sotilaskulunsa. Nämä hallituksen toimenpiteet johtivat vahingolliseen rahanarvon alenemiseen. Suurienkin paperiraha-antien valmistus oli suhteellisen helppoa, sillä Kiinassa oli kehitetty hyvä kirjapainotaito jo 800-luvulta alkaen.

Kokemistaan inflaatioista huolimatta paperiraha osoitti elinkelpoisuutensa tullen valtakunnan rahaksi. Eteläisen Sung- sekä Jyan-dynastian (1127-1368) aikoina rahajärjestelmä yhtenäistettiin ja paperiraha oli käytössä lähes kaikkialla Kiinassa.

Kaupankäynnissä seteliraha toimi niin hyvin, että italialainen tutkimusmatkailija Marco Polo ihmetellen kertoi: "Kauppiaat kaikkialla käyttivät paperirahaa kuin puhdasta kultaa, sekä lahjoihin että tavaroiden ostossa ja myynnissä." Hän jopa piti paperirahan liikkeelle laskemista Kiinan keisarien alkemiana. (Marco Polo oleskeli Kiinassa vv. 1275-1292 ja hän oli useita vuosia Kiinan erään maakunnan kuvernöörinäkin).

□ **Pohjoisen Sung-dynastian (960—1127) aikainen paperiraha arvoltaan 770 metallirahaa. Kopio on tehty vanhimmalla siltä ajalta säilyneellä painolaatalla.**

Hallitsijat käyttivät edelleen vastuuttomasti hyväkseen setelirahan valmistusoikeuksiaan, seurauksena oli rahanarvon jatkuva aleneminen ja vuoden 1503 tienoilla paperirahan käyttö tyrehtyi. Mantshu-hallitsijoiden (v. 1644-1911) aikana paperiraha oli jälleen käytössä, mutta vain jonkin aikaa.

Paperin valmistuksen keksi kiinalainen eunukki-ministeri Tsai Lun vuonna 105 jKr. ja Eurooppaan sen valmistustaito tuli ensiksi Italiaan, 1200-luvulla, joten Kiinassa paperiraha oli käytössä ennen kuin Euroopassa osattiin paperia valmistaa. Vuotta 994 jKr. voitaneen oikeutetusti pitää setelirahan syntyvuotena.

Euroopan ensimmäiset setelirahat olivat Hollannissa koulutuksensa saaneen tukholmalaisen pankkiirin Johan Palmstruchin 1661 liikkeelle laskemat luottosetelit, jotka jo muutamien vuosien kuluttua kokivat samanlaisen katastrofin kuin kiinalaiset edeltäjänsäkin.

Pankkiiri Palmstruch tuomittiin korvaamaan aiheuttamansa vahingot kruunulle sekä maasta karkoitettavaksi. — "Mutta joll'ei hänellä varoja olisi, ei häntä voitaisi kuolemanrangaistuksesta vapauttaa." Palmstruchin ei kuitenkaan tarvinnut sovittaa rikostaan kuolemalla, sillä hänet armahdettiin.

(Kiinan rahoja koskevat tiedot perustuvat pekingiläisen esperanto-lehden El Popola Cinion n:o 10/1973 artikkeliin). □

AHTO LINJA

Kysy Kiinasta

1) Kuka on Kiinan Suomen suurlähettiläs?
2) Milloin Suomi-Kiina Seura on perustettu?
3) Minkä niminen on Kiinan virallinen uutistoimisto?
4) Kuka on kirjoittanut teoksen "Kiina vuonna 2001"?
5) Kuinka mónta prosenttia kiinalaisperhe maksaa tuloistaan kaupunkiasunnon vuokraa?
6) Minkä alan näyttelyn suomalaiset järjestivät viime vuonna Kiinassa?
7) Kuinka mones oli syksyllä pidetty Kiinan kommunistisen puolueen edustajakokous?
8) Kuinka monen maan kanssa Kiinalla on kauppasuhteet?
9) Montako prosenttia viljantuotannon keskimääräinen vuotuinen kasvu on ollut Kiinassa viimeisen kymmenen vuoden aikana?
10) Kuinka monella paikkakunnalla Suomi-Kiina Seuralla on osastoja?

(vastaukset s. 28)

Talouskehityksestä 1973-74

Vuosi 1973 oli Kiinassa neljännen 5-vuotissuunnitelman kolmas vuosi. Koko teollisuus- ja maataloustuotannon bruttokasvu oli yli 8 prosenttia. Maatalous sai ennätyssadon, viljaa yli 250 milj. tonnia ja 20 prosentin lisäys puuvillassa, vaikka edellisen vuoden kuivuus jatkuikin Pohjois-Kiinassa pitkälle kesään saakka.

Lehtemme edellisessä numerossa esittelimme Kiinan talouselämän periaatteita ja joitakin kasvulukuja ja -tietoja Kansantasavallan ajalta. Nyt käsittelemme lyhyesti viime ja tätä vuotta.

MAATALOUS

1950—60-lukujen vaihteessa Kiinaa koettelivat suuret luonnononnettomuudet. Vuoden 1962 sato oli jo runsas ja siitä lähtien ne on ilmoitettu hyviksi. Vuodesta 1970 lähtien on julkaistu myös tonnimäärät: 240 milj. t. vuonna 1970 ja 250 milj. t. vuonna 1971. Seuraavana vuonna kuivuus ja muut epäedulliset luonnonolosuhteet pudottivat tuotoksen takaisin 240 milj. tonniin. Viime vuonna viljasato kohosi sitten ensimmäistä kertaa 250 milj. tonnin yli.

1970-luvun sadot merkitsevät että keskimääräinen viljantuotos henkeä kohti on nyt 100 kg suurempi kuin vapautusvuonna 1949. Vaikkei tämä vielä — etenkin Kiinan suuret mahdollisuudet huomioonottaen — ole paljon, on ravinnon saanti turvattu, hinnat vakaat ja runsaasti varastoja huonojen aikojen varalle. Kansankommuunit saavat valtiolle myymästään viljasta kaksinkertaisen tuottajahinnan vuoden 1950 hintatasoon verrattuna, vaikka kuluttajahinta on edelleen sama. Tämä on mahdollista valtion maataloutta tukevan hintapolitiikan ansiosta ja kuvastaa maatalouselinkeinon suurta arvostusta Kiinassa.

Tärkeissä teollisuuskasveissa Kiina sai ennätyssadon puuvillan, hampun, juutin, sokeripitoisten kasvien ja tupakan osalta. Puuvillassa kasvu oli peräti 20 prosenttia — ja tämä ilman viljelypinta-alan laajentamista. Edellisen vuoden 1972 luonnononnettomuuksia teollisuuskasvit kestivät viljaa paremmin, joten näiden tuotannon kasvu on ollut vakaata.

KASTELU JA MAANPARANNUS

Maanviljelyn selvästi hyvää tulosta ei saatu helpolla. Kiinan pohjoisosissa jatkui koko vuoden alkupuoliskon kuivuuskausi, jota oli kestänyt jo edellisen vuoden. Hopein ja Shansin useat pienet joet ja matalat kaivot kuivuivat kokonaan. Kuitenkin miljoonien ihmisten kovin ponnistuksin toinen noista eniten kärsineistä maakunnista sai ennätyssadon ja toinenkin ylitti vuoden 1972 tuloksensa.

Vedensäännöstelyvuonna (joka lasketaan syyssadonkorjuun päättymisestä, viimeksi 1.10.-72—20.9.-73) suoritettiin Kiinassa miljoona vedensäännöstelyprojektia. Pohjoisen 14 alueella (maakuntia, autonomisia alueita, kaupunkikuntia) valmistui 300 000 uutta porakaivoa, joista syvimmät 100—300 metriä. Suurilla pitkän tähtäyksen projekteilla Keltaisella joella, Haiholla, Huaijoella ja Liaojoella valmistui kolme projektia: uusi 118 km:n kanava, kaivuu- ja ruoppaustyö 130 km:n kanavalla ja Jangtsen laakson Hanpein projekti.

Kiinassa on nyt 2000 suurta ja keskisuurta kasteluallasta, 1,2 milj. porakaivoa ja koneellisten pumppulaitteiden yhteinen teho ylittää 20 milj. hv. Kulttuurivallankumous on vauhdittanut vedensäännöstelytyötä: sen alusta vuodesta 1966 lähtien porakaivojen määrä on kuusinkertaistunut ja konepumppulaitteiden kokonaisteho moninkertaistunut.

Muuta maanparannustyötä tehtiin vedensäännöstelyvuonna seuraavasti: epätasaisia peltoja tasotettiin 3,3 milj. ha, maata syväkynnettiin 12,6 milj. ha, huonotuottoista peltoa parannettiin 0,66 milj. ha ja laajoja rinnemaa-alueita pengerrettiin. Kaikenkaikkiaan Kiinassa on viljelyksessä noin 100 milj. ha.

Omissa arvioissaan kiinalaiset sanovat valmistuneiden vedensäännöstely- ja muiden projektien "alustavasti muuttaneen maanviljelyn edellytyksiä monilla alueilla". Kiina ei siis saavutuksistaan huolimatta ole tältä osin "valmis". Paljon on vielä tehtävä, kunnes se saavuttaa tarpeellisen riippumattomuuden huonoista luonnonolosuhteista.

KEINOLANNOITTEET

Kiina ilmoitti kemiallisen lannoiteteollisuuden täyttäneen vuosisuunnitelmansa 38 päivää ennen määräaikaa. Kasvu oli ennätykselliset 26 prosenttia. Vuoden 1972 tonneissa ilmoitetun tuotantomäärän pohjalta laskien keinolannoitteita on viime vuonna tuotettu 25 milj. tonnia.

Yli 100 pientä lannoitetehdasta aloitti tuotantonsa viime vuonna, yhteensä pieniä tehtaita on nyt noin 1000. Nämä tehtaat, joita ennen kulttuurivallankumousta oli vain 90, tuottivat 54 prosenttia koko maan synteettisen ammoniakin tuotannosta ja 75 prosenttia fosfaattilannoitteista.

Suurista ja keskisuurista tehtaista neljä uutta aloittaa pian tuotannon ja neljän muun lisälaitokset ovat valmistumassa. Keinolannoiteteollisuuden kasvulla on suora vaikutuksensa maataloustuotannon kasvuun.

RAUTA JA TERÄS

Kiina ilmoitti rauta- ja terästeollisuuden "täyttäneen ja ylittäneen" valtion suunnitelman, mutta tonni- tai prosenttimääräisiä lukuja ei ole julkaistu. Aikaisemmin tuotanto on kasvanut näin: 18 milj. t. vuonna 1970, 21 milj. t. 1971 ja 23 milj. t. 1972. Pienten rauta- ja terästehtaiden tuotannon ilmoitettiin vuonna 1973 kasvaneen 17 prosentilla. Rauta- ja terästeollisuuden perustan, kaivosteollisuuden, kehittämiseen näyttää kiinnitetyn erityistä huomiota: vuoteen 1965 verrattuna rautamalmin tuotanto 2,8-kertaistui, kun valmiin raudan ja teräksen 2-kertaistui.

Eri teräslajeja Kiina valmistaa yli 1200 ja valssatun teräksen eritelmiä on yli 20 000. Myös tässä pannaan painoa maatalouden palvelemiseen: maatalouden työvälineisiin käytettävän teräksen määrä nelinkertaistui viime vuonna.

Kiinan sisämaahan valmistui viime vuonna yksi suuri uudenaikainen rauta- ja teräskombinaatti ja muutamia muita suuria ja keskisuuria on rakenteilla. Pieniä tehtaita on rakenteilla useita. Kuitenkin terästeollisuutensa kehittämisessä Kiina tukeutuu pääasiassa olemassaolevan laitteiston tekniseen uudistamiseen ja kapasiteetin lisäämiseen. Tästä on viime vuodelta saavutuksia, esim. Tajehin terästehdas järjesti tekniseen uudistukseen tähtäävän joukkokampanjan ja ylitti vuosisuunnitelman yli 30 prosentilla.

ÖLJY

Vuonna 1972 raakaöljyn tuotanto oli 29,7 milj. tonnia. Kiina ilmoitti täyttäneensä viime vuoden tuotantosuunnitelman 10 päivää ennen määräaikaa. Se ei ole ilmoittanut tonni- tai prosenttimäärää, mutta lännessä on tuotannon arvioitu olleen jopa 50 milj. tonnia.

Kiinan vanhin öljykenttä, Jumen, oli vähäisessä käytössä jo ennen vapautusta. Ripeää edistymistä merkitsi Tatshingin öljykentän laaja rakentaminen vuonna 1960. Shenglin aloitti 1964 ja Takang on avattu viime vuosina. Tatshing ja Shenglin ottivat viime vuonna käyttöön uusia öljyntuotantoalueita.

Setshuanin syvänteestä on löytynyt useita öljy- ja maakaasumuodostumia ja alue on Kiinan suurimpia maakaasun tuottajia. Rikkaita öljy- ja kaasukenttiä on löydetty useista maakunnista ja esiintymiä lienee myös Kiinan rannikon mannerjalustassa. Kaikenkaikkiaan Kiinalla on varsin valoisat tulevaisuudennäkymät öljyn ja maakaasun osalta.

SÄHKÖVOIMA

Voimantuotannon kasvuvauhti kiihtyi, niin että viime vuonna käynnistetty uusi tuotantokapasiteetti oli 23 prosenttia vuoden 1972 lisäystä suurempi. Sitten kulttuurivallankumouksen alun on otettu käyttöön useita kymmeniä suuria ja keskisuuria vesivoimalaitoksia, joiden yhteinen kapasiteetti on useita miljoonia kilowatteja. Maaseutualueilla on nyt runsas 50 000 pientä vesivoimalaitosta. Vuonna 1973 sähkövoiman tuotantomäärä oli 2,4-kertainen vuoteen 1965 verrattuna. Maaseudulla sähkön kulutus kasvoi tuona aikana eniten: 4,3-kertaiseksi.

Sähkövoimantuotannon lisäystä edistivät tekniset parannukset: lämpövoimalaitokset käyttivät vähemmän polttoainetta tuotettua kilowattituntia kohden, vesivoimalaitokset säätelivät vesivarastojaan huolellisemmin, suurjännitelinjoilla käytettiin uutta tekniikkaa korjaustöiden tekemiseksi jännitettä katkaisematta. Esimerkiksi Fuhsin-Tshintshou suurjännitevoimansiirtolinjalla kapasiteetti lähes kaksinkertaistui siksi ettei jännitettä tarvinnut katkaista korjaustöiden ajaksi. Niin ikään viime vuonna otettiin käyttöön ensimmäinen 300 000 kilowatin generaattori vesivoimalaitoksessa.

KONEENRAKENNUS

Koneenrakennus ylitti tuotantosuunnitelmansa. Tärkeitä aloja, joille valmistettiin koneita ja laitteita olivat kaivos-, öljy-, kemian ja voimateollisuus sekä maatalous. Valmistettujen voimantuotantolaitteiden kokonaisteho oli useita miljoonia kilowatteja. Maataloudelle koneenrakennus valmisti pumput, moottorit ja muut laitteet 300 000 porakaivoon sekä porauslaitteita kaivojen tekemiseksi. 14 tärkeimmästä maatalouskoneesta 12 kohdalla tuotannon kasvu oli yli 20 prosenttia.

KEVYT TEOLLISUUS

Kevyen teollisuuden tuotannon kasvu on ilmoitettu 8 prosentiksi, siis yhtä suureksi kuin koko tuotannon kasvu. Kymmenkunnan päätuotteen kohdalla Kiina saavutti 10—40 prosentin kasvuluja. Tällaisia olivat mm. synteettiset kuidut, polkupyörät, ompelukoneet, rannekellot, juuttisäkit, pesuaineet ja sokeri. Polyesterikankaiden tuotanto oli erinomaisen nopeaa: vuoden 1972 tuotanto oli 2,7-kertainen ja viime vuoden tuotanto kaksinkertainen.

Maatalous on kevyen teollisuuden raaka-aineiden päähankkija. Siksi hyvä sato auttoi sen kehitystä. Voimakkaan raskaan teollisuuden ansiosta Liaoningin maakunnassa myös kevyt teollisuus edistyi muuta maata nopeammin: kasvu oli 14 prosenttia.

VUODEN 1974 NÄKYMIÄ

Kiinalaiset kirjoittavat tämän vuoden olevan 5-vuotissuunnitelman toteuttamisen kannalta ratkaisevan. Viljasadosta ei vielä ole julkaistu tietoja. Vedensäännöstelyvuosi 1974 sen sijaan on jo pitkällä ja näyttää onnistuvan hyvin: kampanjoihin projektien toteuttamiseksi on monin paikoin osallistunut enemmän ihmisiä kuin viime vuonna. Pekingissä organisoitiin 100 tehdasta tukemaan maataloutta valmistamalla porakaivolaitteita ja vehnäpuimureita. Shanghaissa on maataloutta tukeva teollisuus lisännyt tuotantoaan muita aloja voimakkaammin tämän vuoden puolella.

Teollisuustuotannon kasvulukuja on julkaistu vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä. Shanghaissa 7,8 prosenttia, Tientsinissä 8,8 prosenttia, Pekingissä 14,9 prosenttia. Tatshingin öljykenttä on tuottanut raakaöljyä 26 prosenttia enemmän. Pekingissä kasvuvauhti on ollut 20 ja 60 prosentin välillä sähkön, kaivoskoneiden, voimantuotantolaitteiden, nostokoneiden, ajoneuvojen, polttomoottorien, automaattilaitteiden, radiomittauskojeiden, muovien, keinokuitujen, ompelukoneiden, rannekellojen ja transistoriradioiden tuotannossa. Kuljetuksen alalla avattiin huhtikuussa Kiinan sisämaassa tärkeä noin 600 km:n pituinen Tshengtu-Kumning rautatie.

Kaikenkaikkiaan tämän vuoden tietojen pohjalta näyttää siltä kuin talouselämä kehittyisi ainakin yhtä hyvin kuin viime vuonna. Ideologisilla ja poliittisilla kiihokkeilla on viime vuosien Kiinassa ollut aina suuri merkitys tuotannon vauhdittajana. Parhaillaan on käynnissä Lin Piaon ja Kungfutsen ajattelun vastainen joukkokampanja ja syksyllä Kiinan Kansantasavalta täyttää 25 vuotta. Todennäköistä on, että myös nämä poliittiset tapahtumat edistävät tuotantoa. (Lähteet: Uutisia Kiinasta 1—6/74, Peking Review'n ja Hsinhuan Tukholman toimiston bulletiinin tammi- toukokuun numerot 1974) □

LEO KONTULA

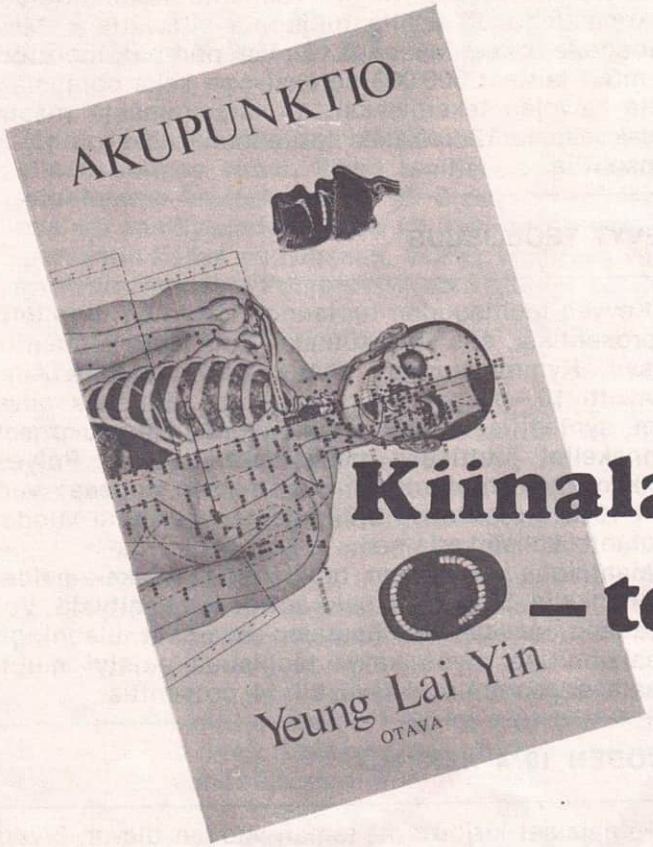

Kiinalainen neulahoito – terapiaa luonnon omilla ehdoilla

Yeung Lai Yin: Akupunktio: Ruotsin kielestä suomentanut Matti Eskola. 96 s. Otava 1973. Hinta 12 mk.

Neuvostoliitosta lähetettiin 1950-luvulla 3000 lääkäriä Kiinaan opiskelemaan akupunktiota. Vielä silloin eivät venäläiset käsittäneet olevansa viittätoista vuotta länsimaita edellä kehityksessä ainakin alan tutkimuksen suhteen. Jo 1950-luvun loppupuolelta lähtien on siis Neuvostoliitossa pyritty suunnitelmallisesti tutkimalla löytämään ratkaisu neulahoidon vaikutusmekanismille. Vaikka sitä ei Pavlovin ehdollisten refleksien teorian pohjalta ole kyetty alkuunkaan selvittämään, on maassa toiminut jo vuosia erityisiä neulahoitoklinikoita, sillä ajoissa huomattiin, että käsittämättömyydestään huolimatta menetelmä toimii täysin käytännössä. Neuvostoliitossa neulakäsittely koetaan soveltuvaksi erityisesti hermosairauksien hoitoon, mutta sen vaikutuksia myös sisäeritysrauhasten toimintaan sekä verenkiertoon on tuloksellisesti tutkittu.

Kehitys muualla Euroopassa on ollut yksittäisten edelläkävijöiden varassa. Suunniteltu, virallisen lääketieteen tukema tutkimus on puuttunut aina viime vuosiin asti (poikkeuksena eräiltä osin kuitenkin Ranska). Usein on yksityinen neulahoitaja länsimaissa saanut osakseen aiheetonta vastustusta ja pilkkanaurua kolleegoiltaan. Onkin huomattava, että akupunktioon on suhtauduttu ennakkoluuloisesti ja vähättelevästi yleensä vain lääkäripiireissä — potilaalle on tavallisesti riittänyt neulaterapian parantava vaikutus.

Tri Yeung Lai Yin jakaa akupunktiolla autettavat tai parannettavat sairaudet tautiryhmittäin seuraavasti: hermo- ja mielitaudit, sisäelinten sairaudet, tarttuvat taudit, naistentaudit, lastentaudit, silmätaudit sekä nenän suun ja nielun sairaudet. Kiinalaisella neulahoidolla voidaan todeta olevan lievittäviä taikka parantavia vaikutuksia pitkälti yli sadassa spesifisessä sairaudessa tai sairauden oireessa. Ihmeparannusmenetelmästä sanan totunnaisessa merkityksessä ei kuitenkaan ole syytä puhua: neulahoidon periaatehan on ymmärretty jo tuhansia vuosia. Varsinainen ongelma syntyikin vasta sen jälkeen kun länsimainen, analyyttinen koululääketiede yritti epäonnistuneesti luokitella akupunktiota oman jakautuneen maailmankuvansa pohjalta.

VOIMATASAPAINO

Samoin kuin länsimaisen lääketieteen kehitys ei ole ollut riippumaton koko länsimaisen kulttuurin vieraantumisesta luonnosta, ei myöskään perinteinen kiinalainen lääketiede ole pelkkä sattuman oikku kiinalaisessa kulttuuriympäristössä ja -perinteessä. Vastapainoksi kausaalianalyyttiselle tarkastelulle kiinalainen mentaliteetti on taipuvainen intuitiiviseen ajatteluun ja eheään näkemykseen olemassaolosta kokonaisuutena; ja tämän näkemyksen mukaan se, mikä on luonteenomaista olemassaololle yleensä, on luonteenomaista myös kaikille olemassaoloa ilmentäville eri tekijöille, olipa sitten kysymyksessä universumi, pieni kasvi tai ihminen, jokin kokonaisuus tai sen osa. Tämä on olennaista ja myös konkretisoitavissa.

Kahden toisiinsa sisältyvän, mutta myös toisilleen vastakkaisen voiman, yinin (feminiininen prinsiippi) ja yangin (maskuliininen prinsiippi) olemassaolo havainnollistuu kaiken olevaisen pyrkimyksenä lainmukaisuuteen. Rakenteellis-toiminnalliselta kannalta katsoen tapahtuu kokonaisuuden osien organisoitumista tarkoituksenmukaiseen suhteeseen toisiinsa ja kokonaisuuteen nähden koko systeemin muodostaessa samalla itsessään dynaamisen tasapainotilan. Näin silloin, kun on kysymys eloperäisestä luonnosta monimutkaisine toimintoineen.

Ihmisen elimistö ja sen toiminta on enemmän kuin osiensa ja näiden toimintojen summa. Osan toiminta organisoituu kokonaisuuden toiminnasta käsin, joten sairaustapauksissa on hyödytöntä ja useimmiten myös vaarallista yrittää väkisin

poistaa oiretta ottamatta huomioon kokonaisuuden järkkynyttä tasapainoa.

Akupunktio on siis menetelmä, jolla tietoisesti tahdotaan vaikuttaa elimistön kokonaisuutta ohjaaviin tekijöihin tasapainon palauttamiseksi. Kiinalaiset puhuvat perinteisesti Chi-tulesta, joka virraten pääasiassa kahdentoista voimatiehyen kautta elähdyttää vaikutuksellaan koko elimistön kaikki toiminnan. — Sivumennen todeten: ei voi olla vailla merkitystä että nämä samat kanavat, tosin toisessa muodossa, tavataan ei vain Induksen kulttuurialueella laajalle levinneenä vaan vieläpä huomattavan lännessä entisaikojen egyptiläisen lääketieteessä!

Valitettavaa muuten on, että tri Yeung jättää kiinalaiseen neulanpistomenetelmään olennaisesti kuuluvan pulssidiagnoosin kokonaan käsittelemättä; se tekisi lukijalle paremmin ymmärrettäväksi akupunktion käytön ennalta ehkäisevässä hoidossa.

ERÄS MATERIALISTINEN SELITYS

Anatomis-fysiologiseen järjestelmään liittyen kirjanen esittelee esimerkkinä korealaisen professorin Kim Bong Hanin mielenkiintoisia väitteitä neulahoidon vaikutusmekanismista.

Pohjois-Koreassa tehtyjen tutkimusten mukaan on ihosta, tarkemmin voimapisteiden kohdalta, löydetty ei ainoastaan toiminnallisesti vaan myös anatomisesti ihon muista kohdista poikkeavia, munan muotoisia, myöhemmin "Bonghan-soluiksi" ristittyjä soluja. Niitä ympäröi joukko ohuita verisuonia, jotka liittyvät verisuonten päällä ja sisällä sekä imusuonten sisällä kulkeviin erityisiin kanaviin. Väitteiden mukaan näissä nk. "Bonghan-kanavissa" virtaa yhdensuuntaisesti DNA:ta ja RNA:ta sisältävää nestettä, joka sitten yhdistäisi ihon pinnaila olevat pistokohdat toisiinsa ja vaikutusalueeseensa kuuluvaan sisäelimeen, -elimiin.

Nämä väitteet vaativat kuitenkin ehdottomasti lisätodisteita saadakseen minkäänlaista käytännöllistä merkitystä. Periaatteellisesti ottaen voidaan todeta, että mikäli Kim Bong Hanin havaintoihin on luottamista edes suuntaa näyttävinä, tullaan yksipuoliset, mekanistiset hermoratateoriat jo tältä materialistiselta pohjalta asettamaan omaan kokonaisuuden kannalta vaatimattomaan asemaansa. Vastaavasti perinteisen itämaisen parannustaidon periaatteisiin sisältyvä näkemys elimistön toiminnan perimmäisestä luonteesta ja mekanismista sekä vitalistinen käsitys fysikaalis-kemiallisen tason perustasta yleensä eivät tietenkään professori Kim Bong Hanin tutkimustulosten vuoksi tule millään tavoin järkkymään.

UUSI LÄÄKETIETEELLINEN HOITOTAPA, XIN YI FATA

Erityistä huomiota tri Yeung kiinnittää kirjasessaan länsimaisen ja perinteisen kiinalaisen parannustaidon yhdistämispyrkimyksiin Kiinassa.

Kulttuurivallankumouksen jälkeisen kehityksen tuloksena on syntymässä "uusi lääketieteellinen hoitotapa". Sen eräs ilmenemismuoto akupunktion osalta on suhteettoman paljon länsimaissakin huomiota osakseen saanut neulanpistopuudutus. Akupunktioanestesian tärkein ominaisuus on sen kyky aiheuttaa kivuttomuuden tila halutussa elimessä ilman tavanomaisiin puudutus- ja nukutusmenetelmiin välttämättä liittyviä luonnottomia elimistön ja tajunnan tiloja.

"Uudella neulahoidolla" (xin zhen liao fata) tarkoitetaan sitä, että akupunktion ikivanhoja periaatteita käytetään hyväksi uusien neulanpistotekniikoiden ja yleensä pistokohtien uudenlaisen käsittelyn kehittämisessä ja että edellisiä, vanhojen tekniikoiden ohessa, sovelletaan aikaisemmin parantumattomaksi katsottujen sairauksien hoitoon. Näin menetellen on tunnetusti onnistuttu parantamaan sokeutta, kuuromykkyyttä sekä jonkin verran halvaustapauksia. Jatkuvasti etsitään uusia pistokohtia ja voimapisteiden yhdistelmiä, jotta voitaisiin löytää toisensa korvaavia ja mahdollisimman joustavia ja tehokkaita hoitomuotoja. Akupunktiokohtien määrä kussakin käsittelytapauksessa pyritään rajoittamaan minimiinsä.

'Uuden lääketieteen' viisi perusperiaatetta ovat:

1. Kahden positiivisen tekijän tulee toimia yhdessä: "Lääkäri ei saa tarkastella potilastaan kuin rikkonaista laitetta, jolla tosin on kyky reagoida fyysisesti ja kemiallisesti. Ihmisellä ei ole ainoastaan ruumis, hänellä on myös sielunelämä. Potilas ei saa yksinomaan odottaa, että hänet parannetaan, hänen täytyy ottaa aktiivisesti osaa hoitoon..."
2. Kokonaisuuden korostaminen
3. "Sisäiseen tekijään" (tarkoittaa vastustuskykyä) tulee erityisesti kiinnittää huomiota
4. Tärkeimmän vastustajan löytäminen
5. Tietyt ongelmat vaativat erityisanalyysin

On selvää etteivät "uusi neulahoito" ja "uusi lääketieteellinen hoitotapa" ole vain perinteisen lääketieteen uutta teknillistä sovellutusta. Näiden käsitteiden todellinen merkitys on ymmärrettävissä koko kiinalaisen yhteiskunnan valitsemista uusista arvoista käsin. Kiinalaisten terveystyöntekijöiden tietoiset vaatimukset palvella kansaa, pyrkimykset tieteellisestä näpertelystä käytännön ja teorian yhdistämiseen todella käytännössä osoittavat sen mikä lääketieteessäkin varsinaisesti on uutta: ei ainoastaan hoitometodi vaan sitä aina välttämättä edeltävä — suhtautumistapa.

Ruotsissa asuvan kiinalaisen tohtorin Yeung Lai Yinin 96-sivuinen kirjanen esittelee varsin monipuolisesti akupunktuurin koko kenttää. Se on mainio vastaus kysymyksiin, joita ovat esittäneet neulahoidosta kiinnostuneet maallikot ja opiskelijat, miksei lääkäritkin. Erityisen hyvin se palvelee myös lääketieteellisen mystifikaation kohteeksi joutunutta potilasta.

Muuten, kuinkahan kauan mahtaa kestää ennen kuin suomalaiset lääkärit oppivat potilassuhdetta ajatellen erottamaan luottamuksen suggestiosta ja kykenevät keskustelemaan neulaterapiastakin henkilökohtaisesti loukkaantumatta. Kysymyshän on loppujen lopuksi potilaan auttamisesta ja terveyden mahdollisimman mielekkäästä ylläpidosta. □

JUHANI RÄSÄNEN

Tämäkin on Raisiosta

Soft on valmistettu puhtaista kasviöljyistä. Siinä on kesän tuoreus ja raikas maku. Soft tuo kesän leivän päälle.

MIKSI KIINASSA ARVOSTELLAAN ANTONIONIN ELOKUVAA?

Italialainen ohjaaja Michelangelo Antonioni tuli Pekingin radion kutsusta kiinalaisten vieraaksi toukokuussa kaksi vuotta sitten. Hän kävi kameroineen Pekingissä, Shanghaissa, Nankingissa, Sootshoussa ja Linhsienin piirikunnassa. Kuvaamastaan yli 30 000 filmimetristä Antonioni valmisti kolmen ja puolen tunnin mittaisen elokuvan "Kiina". Ensimmäiseksi se esitettiin Yhdysvalloissa tammikuussa 1973 ABC-radioyhtiön toimesta ja sittemmin filmi pyöri elokuvateattereissa ja televisiossa muissakin länsimaissa. Kiinaan Antonioni toimitti kopion filmistään kuitenkin vasta syyskuussa. Kiinalaiset perehtyivät filmiin, tutkivat, kävivät keskusteluja ja aloittivat sen julkisen arvostelun Kansan Päivälehden artikkelilla 30. tammikuuta.

Kiinalaisten mielestä Antonionin filmi ei kuvasta uutta Kiinaa, sen saavutuksia, optimistista henkeä ja ihmisten innostusta, vaan siihen on pahansuovasti kerätty ja yhdistetty aineistoa vääristelemään ja mustamaalaamaan Kansantasavaltaa. Sen mukaan Nyky-Kiina ei ole paljonkaan parempi kuin menneiden aikojen puolifeodaalinen puolisiirtomaanomainen Kiina. Lehdistö Kiinassa on julkaissut kymmenittäin esimerkkejä siitä, miten Antonioni filmissään ummistaa silmänsä kiistattomilta saavutuksilta ja etsii tilalle asioita, joilla Kiina saadaan näyttämään huonolta. Oheiseen artikkeliin on koottu muutamia tällaisia tapauksia.

ON KAHDENLAISTA ARVOSTELUA: YSTÄVIEN...

Saako Kiinasta esittää mielipiteitä ja saako sitä arvostella? Tietenkin saa. Mutta kiinalaisten mielestä on tehtävä ero rehellisen positiivisella tarkoituksella esitetyn arvostelun ja pahansuopaisen vääristelyn ja panettelun välillä. Sadat länsimaiset Kiinan-kävijät ovat kertoneet, miten kiinalaiset isännät tehtaissa, kouluissa ja muissa tutustumiskohteissa aina toteavat heillä olevan puutteita ja virheitä ja pyytävät arvostelua.

Esimerkiksi ylipormestari Teuvo Aura totesi Kiinasta palattuaan: "Kiinalaiset ovat hyvin halukkaita antautumaan keskusteluun ja on avu, että he ovat valmiita myöntämään omissa oloissaan olevia heikkouksia. He ovat valmiita näyttämäänkin mitä tahansa." (Kiina Sanoin ja Kuvin 1/74)

Kiinan lehdissä julkaistuissa Antonionin elokuvaa arvostelevissa kirjoituksissa on todettu, että Kiinan ystävien mielipiteet ja arvostelu on tervetullutta ja että nuo mielipiteet myös poikkeavat perinjuurin siitä, mitä Antonioni on esittänyt.

Helsingin Sanomien Pekingin kirjeenvaihtajan mukaan pari päivää Antonionin arvostelun alkamisen jälkeen televisiossa esitettiin uusintana filmi Edgar Snown "Kiinan kansan amerikkalaisen ystävän" tuhkan hautaamisesta Pekingin yliopiston pihapuistikkoon. Niin ikään Kansan Päivälehti julkaisi kampanjan aikana artikkelin pohjoiskiinalaisen kansankommuunin ja eri kansoja ja poliittisia suuntia edustavien ulkomaisten vierailijoiden ystävyydestä. Kirjeenvaihtajan mukaan näillä on haluttu osoittaa, että rehellisten Kiinan ystävien mielipiteet ovat hyväksyttyjä ja toivottuja.

...JA VIHOLLISTEN ARVOSTELUA

Kiinalaiset sanovat, että Antonionin filmin ilmaantuminen ei ole mikään sattuma. Kiinan vallankumouksen kohdalla, niin kuin muittenkin suurten vallankumousten yhteydessä, ihmiskunta on aina jakautunut kahtia: vallankumoukselliset ihmiset ja ystävät kautta maailman ovat tuoneet julki ihailunsa ja myötätuntonsa, kun taas kourallinen taantumusvoimia on ilmaissut syvän vihansa. "Tämä Antonionin Kiinan-vastainen filmi muistuttaa meitä olemaan jatkuvasti selvästi tietoisia ja unohtamatta, että maailmassa on yhä Kiinan kansalle vihamielisiä voimia", kirjoittaa Kansan Päivälehti.

Kiinan ulkopolitiikka on saavuttanut 1970-luvulla suuria voittoja: maa on solminut yli 40 uutta diplomaattisuhdetta, se toimii aktiivisesti YK:ssa, sen kansainvälinen arvovalta on tänään suurempi kuin koskaan. Siksi Kiinaan vihamielisesti suhtautuvilla voimilla on kiire tuottaa propagandaa Kiinaa vastaan.

Kansan Päivälehti luettelee, millaisia syytöksiä Kiinasta on viime vuosina esitetty: kiinalaiset elävät äärimmäisessä köyhyydessä, maassa nähdään nälkää, kulttuurivallankumous aiheutti "uutta tuhoa", kansa on "loppuun ajettu" ja "vakavissa koettelemuksissa" eläen "kasarmielämää" jne. Suomessakaan tällaiset kirjoitukset eivät ole olleet harvinaisia (katso esim. Kiina Sanoin ja Kuvin 2/71), vaikka ne ovatkin viime vuosina vähentyneet asiallisen tiedonvälityksen lisääntyessä. Elokuvan alalta Kansan Päivälehti mainitsee esimerkkinä filmin "Kiinan yö", joka tuotettiin Neuvostoliitossa vuonna 1972. Suomessa tämä filmi on ollut vuokrattavissa Suomi-Neuvostoliitto-Seurasta.

Tällaisilla jyrkillä väitteillä, jotka antavat Kiinasta täysin pimeän kuvan, on kuitenkin hyvin pieni menekki tämän päivän maailmassa. Siksi Antonionin "pehmeämpi", "objektiivinen" ja "asiallinen" filmi palvelee nykypäivän oloissa paremmin Kiinan-vastaisena propagandana, huomauttavat kiinalaiset. □

RAIMO LAAKIA

Kansan

Muutamia otteita kommentoijan kirjoituksesta 30. tammikuuta, jolla Antionin filmin arvostelu alkoi. Artikkeli on kokonaisuudessaan julkaistu Uutisia Kiinasta-lehden numerossa 2/74.

"Kiinan kansa pyrkii johdonmukaisesti kehittämään ystävällistä kanssakäymistä ja keskinäistä ymmärtämystä muiden maiden kansojen kanssa. Kanssakäymisessämme muiden kanssa me emme koskaan pakota ihmisiä hyväksymään meidän näkökantaamme. Olemme toistuvasti todenneet, että Kiina on yhä kehittyvä sosialistinen maa. Vaikka olemmekin päässeet valtavan suuriin saavutuksiin sosialistisessa vallankumouksessa ja rakennustyössä, me emme pyri salaamaan sitä tosiasiaa, että maallamme on yhä puutteellisuuksia eteen

Antonionin "uusrealismia"

Tshiangnanin telakka Whangpoojoella. Kiina valmistaa itse kymmenien tuhansien tonnien valtamerilaivoja, mutta Antonionin filmissä kaikki laivat Shanghaissa ovat ulkomaalaisia ja Kiinalla vain dzonkkeja.

Esimerkkejä kritiikistä, jota kiinalaiset ovat esittäneet Michelangelo Antonionin filmistä "Kiina".

Päivälehti:

"EI AINOATAKAAN UUTTA SORVIA, traktoria, kunnolliselta näyttävää koulua, innostusta kuohuvaa rakennustyömaata tai hyvää satonäkymää nähdä filmissä. . . Mitä tulee kuvauskohteiden valintaan tai hylkäämiseen ja niiden käsittelytapaan, Antonioni otti vain muutaman tai ei mitään hyvistä, uusista ja edistyksellisistä näkymistä tai otti niistä joitakin eräänlaisena eleenä kuvaushetkellä, mutta leikkasi ne lopulta pois. Toisaalta hän kahmi huonompia, vanhoja ja takapajuisia näkymiä ja otti niistä niin paljon ja niin yksityiskohtaisia kuvia kuin mahdollista", kirjoitti Kansan Päivälehti 30. tammikuuta.

SHANGHAIN Antonioni sanoo olevan "teollistunut kaupunki". Mutta hän ei kuvaa kaupungin nykyaikaista sosialistista suurteollisuutta, vaan keskittyy esittämään irrallisia näkymiä kehnosti varustetuista käsityöllä toimivista pienyrityksistä. Filmin selostus sanoo "teollisuuslaitosten olevan usein tuskin kiireellä rakennettuja suuria käsiteollisuuskatoksia parempia". Shanghai-jakson päätteeksi hän vihjaa, että jos Shanghai, tärkeä teollisuuskaupunki, on tällainen, niin millaisia vähemmän teollistuneet alueet sitten ovatkaan!

SHANGHAIN SUURIN ÖLJYNJALOSTAMO "on lähes kelvottomana pois heitetystä materiaalista rakennettu kehno tehdas", sanoo selostaja ja valkokankaalla nähdään koneenkäyttäjän työvaatteissa oleva paikka, öljyvaraston pengerryksillä kasvavia rikkaruohoja ja koksitusosaston nokisia laitteita. Antonioni ei ole kiinnostunut jättiläismäisistä krakkaustorneista, innolla töitään tekevistä työläisistä, pitkälle kehitetystä prosessiteknologiasta tai jalostamon nykyaikaisista kojeista, mittareista ja tietokoneista.

DACHINGIA, 10000 tonnin Kiinassa valmistettua säiliölaivaa, Antonioni välttää esittelemästä lähikuvaamalla laivasta satamaan johtavia kumiputkijohtoja. Öljysataman työläisiä hän pyysi ottamaan pois hyvät käsineensä ja panemaan kuluneet tilalle; muuten näkymä olisi hänestä ollut epätodellinen.

WHANGPOO-JOELLA kaikki rahtilaivat hänen kameransa edessä ovat ulkomailta ja Kiinalla on vain pieniä dzonkkeja. Tosiasiassa joen varren telakoilla valmistuu 10000 tonnin rahtilaivoja.

JANGTSE-JOEN SILTA Nankingissa on Antonionin filmissä saatu näyttämään vinolta ja heikoissa kantimissa olevalta kuvaamalla se epäedullisista kulmista moottoriveneestä. Kuva sillan alle kuivumaan ripustetuista housuista on mukana halventamassa näkymää. Kuitenkin silta on lajissaan maailman suurimpia ja se on rakennettu vaikeisiin maaperä- ja virtausolosuhteisiin kokonaan kiinalaisista materiaaleista ja kiinalaisella insinööritaidolla. Se valmistui

(käännä)

päinmenossaan; takapajuisia ja taantumuksellisia asioita on yhä olemassa, ja vallankumouksen jatkaminen on välttämätöntä. Puheenjohtaja Mao muistuttaa usein meitä siitä, että meidän on vastustettava suurvaltachauvinismia. Me pyydämme muista maista olevia ystäviä esittämään kritiikkiä työstämme. Mutta me tulemme perusteellisesti paljastamaan jokaisen, joka esiintyy muka "ystävänä", mutta tosiasiassa ryhtyy häpeämättömään Kiinan-vastaiseen metkuiluun saavuttaakseen Kiinalle äärimmäisen vihamielisen imperialismin ja sosiali-imperialismin hyväksymisen, niin ettei tällainen henkilö voi hämätä ja pettää kansaa. Vain tämä on hyödyksi keskinäiselle ymmärtämykselle ja ystävälliselle kanssakäymiselle eri maiden kansojen kesken. . ."

"Tämä taantumuksellinen filmi jättää täysin huomioon ottamatta ja kieltää kokonaan ne valtavan suuret saavutukset, joihin Kiina on päässyt sosialistisen rakennustyön kaikilla rintamilla. Se haluaa ihmisten uskovan, että tämän päivän sosialistinen uusi Kiina on lähes samanlainen kuin menneen ajan puolifeodaalinen, puolisiirtomaanomainen vanha Kiina. . ."

"Antonioni vääristelee filmissä sietämättömässä määrin Kiinan kansaa ja sen ajattelua parjatakseen Kiinan vallankumousta ja hyökätäkseen Kiinan sosialistista järjestelmää vastaan. Hän pyrkii luomaan valheellisen vaikutelman siitä, ettei Kiinan vallankumous ole muuttanut Kiinan kansan asemaa eikä vapauttanut sen ajatuksia, ja ettei Kiinan kansa tunne innostusta sosialistiseen järjestelmäänsä. . ."

"Suvaita tällainen filmi ja sallia sen pettää ihmisiä eri paikoissa olisi tarkoituksellisesti Kiinan kansaa loukkaavan propagandan laillistamista ja antautumista kansainvälisten taantumuksellisten Kiinan-vastaisten provokaatioiden valtaan. Me tulemme perusteellisesti paljastamaan ja arvostelemaan tämän elokuvan vastavallankumouksellisen luonteen vastauksena kansainvälisten taantumuksellisten Kiinan kansalle esittämään haasteeseen. Tämä on ideologisella ja poliittisella rintamalla vakava taistelu, joka ansaitsee vakavaa huomiota osakseen."

kulttuurivallankumouksen aikana ja kiinalaiset ovat syystä ylpeitä sillastaan.

PUNALIPUN KANAVAA Linhsienin piirikunnassa filmi esittelee vain ohimennen. Tämä 1500 kilometrin kanavajärjestelmä on tunnettu Kiinassa ja ulkomailla, se on mahdollistanut köyhän vuoristoseudun voimakkaan vaurastumisen. Ennen vallankumousta Linhsienissä oli 800 hehtaaria kasteltua maata, nyt 40000 hehtaaria. Ennen sato oli 0,75 tonnia hehtaarilta, nyt se on 4,35. Ennen tämä 700000 asukkaan piirikunta sai valtiolta elääkseen 10000 tonnia viljaa vuodessa, nyt se myy vuosittain 20000 tonnin ylijäämän. Antonioni ei esittele kanavan komeutta eikä sen tuomaa vaurautta, vaan kanavaa seuraa ikävystyttävä kuvajakso peltotilkkuja, yksinäisiä vanhuksia, uupuneita vetoeläimiä ja ränsistyneitä taloja. Hän koettaa manata esiin kuvan "talonpoikien köyhyydestä", sanoo vuoristokylää "lohduttoman hylätyksi paikaksi" ja että "olisi naivia, jos ajattelisimme löytäneemme maaseudun 'paratiisin'" nykypäivän Kiinasta.

KANSAKOULU Tatsaiyuanin prikaatissa "lohduttoman hylätyssä" vuoristokylässä joutuu myös Antonionin "tulkinnan" kohteeksi. Koulussa on 356 oppilasta ja opettajaa, 35 luokkahuonetta, rakennukset ovat siistejä ja tilavia. Koulun vieressä toisella puolen tietä on vanha talo. Filmissä nähdään joukko oppilaita pihalla leikkimässä ja lukemassa, taustalla näkyy vanha talo. Selostaja sanoo: "Tämä on kylän koulu." Kuitenkaan itse koulua ei näytetä lainkaan!

KULTTUURIMUISTOMERKKEJÄ hän on löytänyt "vain muutamia, jotka ovat säilyneet koskemattomina". Kuitenkin kaikki suomalaiset Kiinan-kävijät todistavat aivan päinvastaista. Myös parhaillaan Eurooppaa kiertävä arkeologinen näyttely, jonka esineet on löydetty kulttuurivallankumouksen aikana, asettaa väitteen omaan arvoonsa.

NÄYTTÄMÖTAIDETTA Antonioni ei kuvannut lainkaan. Sen sijaan filmissä esitetään aaria "Nosta pääsi, anna rintasi kohota" uudesta esikuvallisesta oopperasta "Lohikäärmejoen laulu". Musiikin kuvituksena on päätään ravisteleva sika.

NYRKKITAPPELUNKIN Antonioni pyysi ihmisiä lavastamaan kiinalais-albanialaisessa ystävyyskansankommuunissa. Kuitenkin hän painotti tulleensa tekemään "dokumenttielokuvaa" ja "kuvastamaan todellisuutta".

PERINTEISTÄ TAITSHI-VARJONYRKKEILYÄ kuvaavassa jaksossa Antonioni valehtelee, että Kiinan "uudet johtajat" haluavat "lopettaa" tällaisen "ikivanhan perinteen".

ERÄÄSSÄ KOHDASSA filmi esittelee saviveistoksia, jotka kuvaavat miten työtätekevä kansa eli sorrettuna ja kävi vastarintataistelua Ming-dynastian kaudella. Selostus kertoo talonpoikien kärsimyksistä tuohon aikaan. Tätä seuraa ensin kuvajakso ryhmästä nuoria opiskelijoita lapioineen matkalla pelloille työhön ja sitten kuva, jossa kansankommuunin naisjäsen pyyhkii hikeä otsaltaan. Tällaista materiaalin ryhmittelyä Antonioni käyttää aivan ilmeisesti vihjatakseen, että kiinalaisten talonpoikien tilanne on tänään tuskin parempi kuin se oli feodaaliyhteiskunnassa vuosisatoja sitten.

ANTONIONI esittää teehuoneissa ja ravintoloissa istuvien, rattaita vetävien ja kadulla käyskentelevien ihmisten moninaisia ilmeitä. Hän kuvaa naista, jonka jalat on aikanaan sidottu. Hän tallettaa filmille nenäänsä kaivavia ja WC:hen meneviä ihmisiä. Kerran hän meni kutsumattomana vuoristokylään ja kohdisti kameransa ihmisiin. Kun kyläläiset eivät hyväksyneet tätä, hän sanoo filmissä ihmisten olleen "peloissaan" ja "usein kivettyneitä ja liikkumattomia". Kaiken tämän hän tekee "kuvatakseen Kiinan kansan massaksi ihmisiä, jotka ovat typeriä ja tietämättömiä ja maailmasta eristyneitä ja jotka rypistävät kulmiaan epätoivoissaan, ovat haluttomia, eivät kiinnitä huomiota hygieniaan, ovat mielellään ahmatteja ja nautinnonhaluisia ja antavat asioiden mennä menojaan vailla päämäärää", kirjoittaa Kansan Päivälehti.

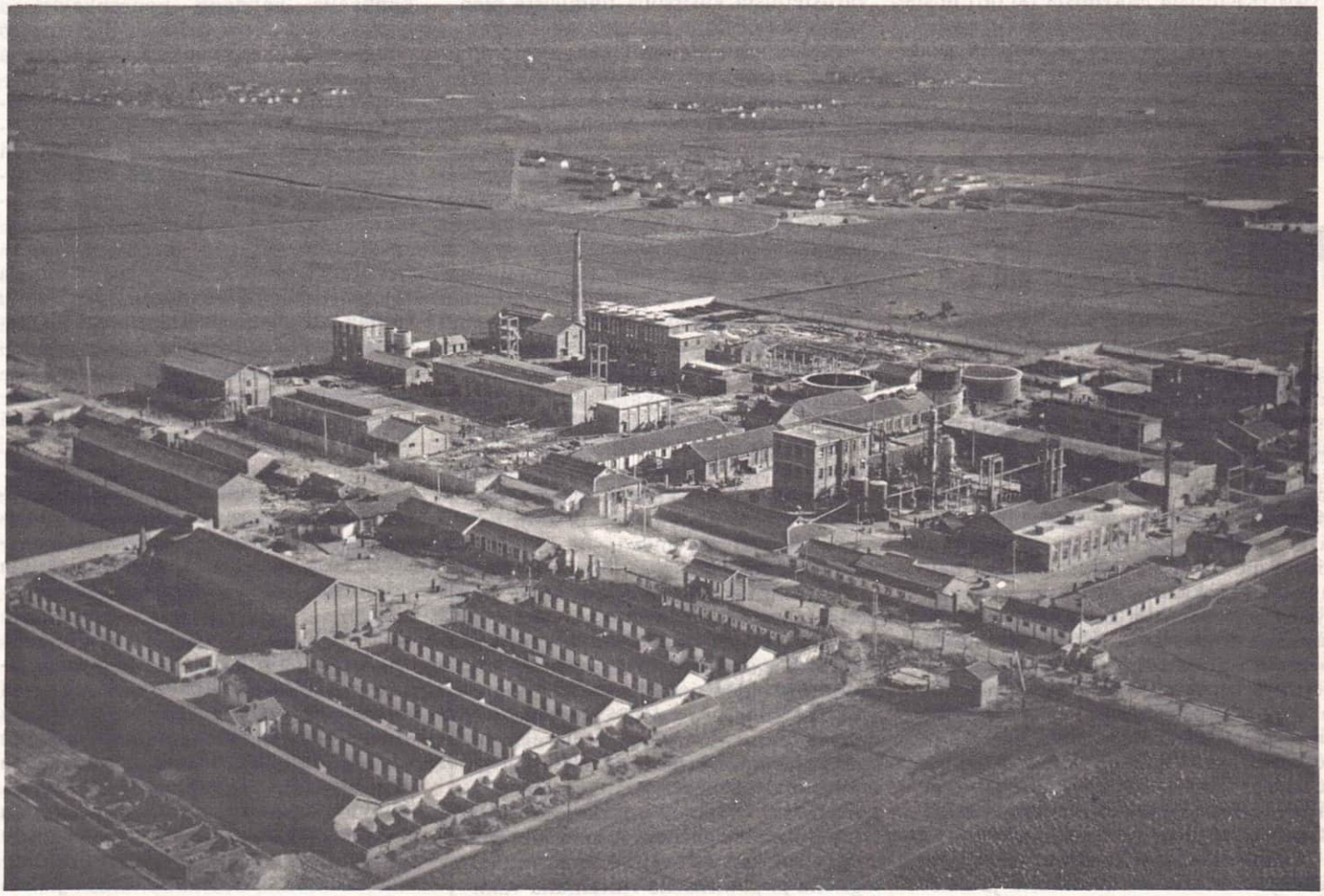

□ **Punalipun kanavan tuomaa vaurautta. Tämä uusi keinolannoitetehdas saa tarvitsemansa sähkövoiman kanavan vesivoimalaitoksilta.**

SUOMI—KIINA SEURAN XXIII VUOSIKOKOUS

200 jäsentä oli maaliskuun viimeisenä päivänä kokoontunut Svenska Gårdenille Helsingissä Suomi-Kiina Seuran vuosikokoukseen. Sääntömääräiset vuosikokousasiat käytiin läpi rauhallisella yksimielisyydellä. Lopuksi kuultiin maassamme opiskelevien kiinalaistyttöjen laulua ja katsottiin elokuva.

Kokous kirjasi toimintakauden tulokset: jäsenmäärän 50 prosentin kasvu, seuran toisen toimiston avaaminen Tampereella, kiinalaisten lehtien tilaajakannan kolminkertaistuminen, toistasataa yleisötilaisuutta ja kolme uutta osastoa. "Kohtalaisen hyvän" tuloksen on mahdollistanut Kiinan kasvanut kansainvälinen arvovalta ja ystävällinen kanssakäyminen maailman maiden kanssa. Suomen ja Kiinan välillä on vaihdettu kulttuurin, kaupan ja hallinnon valtuuskuntia, Helsingin Yliopisto on perustanut kiinan kielen lehtoraatin ja opiskelijavaihto maittemme välillä on jälleen alkanut. Suomalaisten joukkotiedotusvälineiden asiallinen suhtautuminen Kiinaan on lisännyt yleistä kiinnostusta maata kohtaan.

Kättentaputusten saattelemana vuosikokous valitsi seuran johtoon uudelleen monivuotisen puheenjohtajan Matti Kajantien. 24-jäseniseen hallitukseen tuli kaksi uutta Kiinan ystävää: opiskelija Veli Rosenberg sekä tunnettu radiotoimittaja, teoksen "Päivännousun maa" kirjoittaja, Unto Miettinen.

Toimintakaudella käytiin jäsenhankintakilpailu ja vuosikokouksessa arvottiin pääpalkinto — Kiinan matka — kaikkien niiden kesken, jotka olivat hankkineet vähintään kolme jäsentä. 199 kilpailijan joukosta poliisikonstaapeli nosti Seppo Klapurin lipun. Voittaja, ammatiltaan sairaalaharjoittelija, on tätä kirjoitettaessa jo Kiinassa.

Hyväksymässään toimintasuunnitelmassa vuosikokous asetti tavoitteeksi jäsenmäärän kasvun jatkumisen vähintään entisellään ja ulospäin suuntautuvan tiedotustoiminnan lisäämisen. Perinteinen Kiina-viikko ensi syksynä — Kiinan Kansantasavallan täyttäessä 25 vuotta — tulee järjestää laajana ja arvokkaana.

Vuosikokouksen kunniavieraana oli suurlähetystöneuvos Chen Tiehin johdolla Kiinan Kansantasavallan suurlähetystön henkilökuntaa, uutistoimisto Hsinhuan Helsingin kirjeenvaihtaja sekä Helsingin Yliopistossa opiskelevat kiinalaiset. □

SKS:n toimintaa

Myyjäisiä on seura järjestänyt parantaakseen talouttaan ja tehdäkseen Kiinaa ja ystävyysseuraa tunnetuksi. Perinteiset kiinalaiset joulumyyjäiset pidettiin Helsingissä, Kouvolassa, Kuusankoskella, Lappeenrannassa, Oulussa, Porissa, Raumalla, Tampereella, Turussa ja Valkeakoskella. Huhti-toukokuussa ovat muutamat osastot järjestäneet myös kiinalaisten tavaroiden kevätmyyjäisiä. Uusia jäseniä on seuraan liittynyt myyjäisten yhteydessä kymmenittäin.

HELSINGISSÄ alkoi tammikuussa tilaisuussarja, jossa Kiinan eri aloihin perehtyneet henkilöt ovat alustaneet ja vastanneet yleisön kysymyksiin. Toukokuun puoleen väliin mennessä on ehditty käsitellä **Kiinan rauhanpolitiikkaa** (Raimo Laakia), **sosiaalipolitiikkaa** (Ilkka Taipale), **kulttuurielämää** (Markku Rautonen), **Kiinaa kasvatusyhteiskuntana** (Hannu Timperi), **kampanjaa Lin Piaon ja Kungfutsen arvostelemiseksi** (Esko Pietarinen ja Hannu Salvi) sekä **Kiinan ja Intian rajakysymystä** (Matti Kajantie). Tilaisuuksien yleisömäärä on vaihdellut 60:stä 150:een.

TURUN osasto on myyjäisten, vuosikokouksen ja Helsinkiin tehdyn vierailun lisäksi järjestänyt kuukausittain tilaisuuksia. Kiinassa käynnissä olevaa kampanjaa, jonka läntinen lehdistö on ristinyt **"uudeksi kulttuurivallankumoukseksi"**, on selostanut Veli-Matti Pärssinen, **Kiinan esperantoliikettä** Niilo Kaveniuksen ja maan **urheiluelämää** Teppo Koivumäki. Keskustelutilaisuudessa **Kiinan rauhanpolitiikasta** oli paikalla yli 50 asiasta kiinnostunutta. Muut turkulaiset järjestöt ovat pyytäneet osaston johtohenkilöitä tilaisuuksiinsa puhumaan **Kiinan talouselämästä** sekä **runoudesta.**

TAMPERELAISET ovat opetelleet Bertta Räsäsen johdolla **kiinalaisen ruoan valmistusta** ja käyneet syömässä kiinalaisravintolassa Helsingissä. Kiinalaista **aamuvoimistelua** on opettanut Heikki Hämäläinen. **Vanhasta taiteesta** kertoi osaston joulukuun tilaisuudessa A.M. Anttila, tammikuussa Erkki Rutanen ja Veikko Rouhamo puhuivat **kiinalaisten vapaa-ajan vietosta.** Helmikuussa Leo Kontula selvitteli **kulttuurielämää. Kiinan työläisiä** sekä **rauhanpolitiikkaa** käsittelivät maaliskuun tilaisuudet. Toukokuussa Esko Pietarinen alusti Kiinassa käynnissä olevasta **ns. uudesta kulttuurivallankumouksesta.** Yleisömäärä on tilaisuuksissa vaihdellut 20:stä 60:een. Perustamaansa **toimistoa** Tampereen osasto on pitänyt avoinna vapaaehtoisin voimin neljänä päivänä viikossa.

KOUVOLAN osaston vuosikokous valitsi puheenjohtajaksi läänin koulukuraattori Leena Hattelan ja varapuheenjohtajaksi psykologi Iiris

(jatkuu sivulla 25)

Herkutelkaa kiinalaisilla säilykkeillä

Kiinalaiset kala-, vihannes- ja hedelmäsäilykkeet.
Maistuvia kiinalaisia herkkuja suomalaiseen ruokapöytään.
Elintarvikeliikkeistä.

Edustaja: Kaukomarkkinat Oy

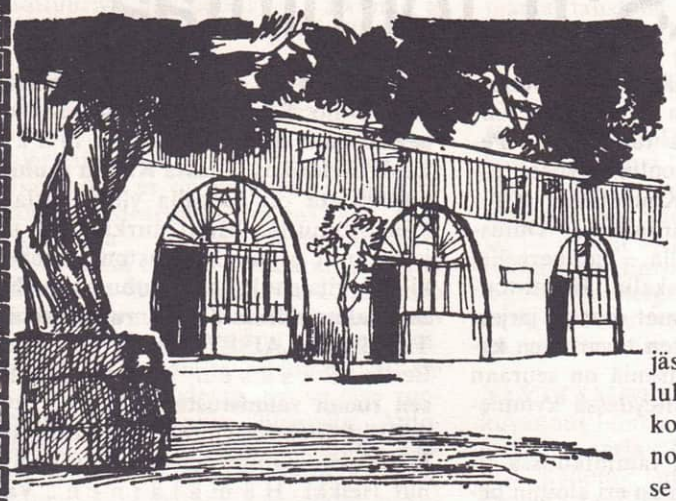

T.S. Rajala

AAMU KOTIPIHALLA

— Näkisipä nyt myös Chi Pai-shih
kun te kevyesti liidätte
oksalta oksalle ja
syötte maapähkinöitä kädestäni —
ystävät — oravat —

Tämän runon lähetti lehdellemme Suomi—Kiina Seuran jäsen, laivakokki Timo S. Rajala lyhyen kirjeen kanssa, jossa luki: "Kiinalaisen mestarin Chi Pai-shih'n orava-piirros ja kotikuusen kurret innoittivat minut kirjoittamaan pienen runon, jonka lähetän tässä teille julkaistavaksi — sikäli mikäli se nyt on julkaisukelpoinen!"
Toimitus kiittää lämpimästi runosta.

AVUSTA TOIMITUSTA!

Tässä numerossa on useita haastatteluihin perustuvia juttuja Suomen ja Kiinan kanssakäymisestä. Idea niihin on tullut lukijoilta. Runo "Aamu kotipihalla" sekä artikkelit setelirahoista ja neulahoidosta ovat niin ikään lukijoiden lähettämiä. Toimitus on kiitollinen avusta ja odottaa lisää.

Sinulla on varmasti ideoita artikkeleiden aiheiksi ja Kiinaan liittyviä kysymyksiä, joihin haluaisit saada vastauksen lehdessä. "Kysy vielä Kiinasta"-palstalla kaipaamme lukijoita kiinnostavia helpohkoja kysymyksiä — me voimme laatia vastaukset. Artikkeleita, runoja ja muuta valmista materiaalia otamme mielellämme vastaan. Toimitus on iloinen myös jokaisesta ystävästä, joka haluaa auttaa tekemällä lehdellemme käännöksiä muista kielistä.

Joten, tartu kynään ja lähetä ideasi, kysymyksesi, artikkelisi toimitukselle.

SUOMI—KIINA SEURAN HALLITUS

Puheenjohtaja
Kajantie, Matti, fil. kand.

Varapuheenjohtajat
Räsänen, Valto, lääket. lis.
Taipale, Ilkka, kansanedustaja

Pääsihteeri
Pietarinen, Esko

Muut hallituksen jäsenet
Aaltonen, Esko, toimitusjohtaja
Andersson, Kaarina, sihteeri
v. Bonsdorff, Johan, toimittaja
Harki, Ilmari, teollisuusneuvos
Heikura, Juhani, osastopäällikkö
Huotari, Tauno-Olavi, fil. kand.
Järvenpää, Matti, kansanedustaja
Kaskeala, Anu, liikkeenharjoittaja
Kemppainen, Marjatta, agronomi
Laakia, Raimo, päätoimittaja
Miettinen, Unto, pääselostaja
Niemi, Arto, lääninlääkäri
Oksanen, Irina, toimittaja
Outinen, Unnukka, toimittaja
Pyykkö, Heikki, arkkitehti
Rantanen, Väinö, liikkeenharjoittaja
Rautonen, Markku, toimittaja
Rosenberg, Veli, opiskelija
Suominen, Teuvo, fil. kand.
Sundman, Harry, metallityöläinen
Vänttinen, Matti, terveystarkastaja

Suomi—Kiina Seuran osastoja ja yhdyshenkilöitä

Suomi-Kiina Seuralla on yksitoista osastoa ja useita sellaisen perustamista puuhaavia yhdyshenkilöitä. Jos haluat tietoja seuran toiminnasta — tilaisuuksista, elokuvista, opintoryhmistä ym. — tai haluat toimia paikkakunnallasi, ota yhteyttä lähimpään yhdyshenkilöön tai SKS:n toimistoon Helsinkiin.

HELSINKI
SKS:n toimisto
Erottajank. 15-17 A 508
00130 Helsinki 13
Puh. 605 812

JOENSUU
Sairi Piiparinen
Niinivaarantie 84 A 4
80200 Joensuu 20
Puh. 12582

JUORKUNA
Juha-Heikki Mikkonen
91630 Juorkuna

JÄRVENPÄÄ
Tuula Schroderus-Alanen
Yhteiskouluntie 10
04400 Järvenpää

KEMI
Kari Aronpuro
Kauppakatu 18 A 19
94100 Kemi 10

PORI
Sirkka-Liisa Vänttinen
Kyläsaari
82760 Pori 76
Puh. 86 297

PORVOO
Pertti Löf
Nordenskjöldink. 11
06100 Porvoo 10

RAUMA
Pekka Kemppainen
Raunionkatu 7
26100 Rauma 10
Puh. 16 798

KOUVOLA
Leena Hattela
Sakaristontie 5 B 23
45100 Kouvola 10
Puh. 19 570

KUOPIO
Bertta Räsänen
Puijonkatu 5 A 4
70100 Kuopio 10
Puh. 12 459

LAPPEENRANTA
Harri Puhakainen
Kuusitie 13
53600 Lappeenranta 60
Puh. 14 226

OULU
Sinikka Lauriala
Koskitie 5 A 11
90500 Oulu 50
Puh. 44 780

SALO
Väinö Tuominen
Raatihuoneenk. 5 A 13
24100 Salo 10
Puh. 3826 (kotiin)
3676 (toimeen)

TAMPERE
Markku Koskela
Vaahterakuja 1 C 343
33840 Tampere 84
Puh. 652 566/269

TURKU
Anu Kaskeala
Uudenmaank. 5 B 20
20500 Turku 50

VAASA
Harry Swanljung
Unitas
65100 Vaasa 10
Puh. 243 333/213 (toimeen

VALKEAKOSKI
Helen Pelkonen
Kenraalintie 35
37620 Valkeakoski 2
Puh. 42 116

VARKAUS
Anne Tirkkonen
Veljestie 2
Könönpelto
78500 Varkaus 50
Puh. 4863

VALOKUVANÄYTTELY UUDEN KIINAN ARKEOLOGISISTA LÖYDÖISTÄ oli kesäkuussa esillä Helsingissä ja tulee tänä vuonna syyskuusta lähtien ainakin Kouvolaan, Lappeenrantaan, Ouluun, Poriin, Raumalle, Saloon, Tampereella ja Turkuun.

Pariisissa, Lontoossa ja Wienissä yli miljoona katsojaa saavuttanut ennennäkemätön suurnäyttely

ARKEOLOGISIA LÖYTÖJÄ KIINAN KANSANTASAVALLASTA

on esillä Tukholmassa heinäkuun 16. päivään saakka

ITÄ-AASIAN MUSEO

Skeppsholmen Tukholma

avoinna arkisin klo 12—21, la ja su klo 12—17

(jatkoa sivulta 23)

K u o k k a s e n . Huhtikuussa osasto järjesti onnistuneen **Kiinan rauhanpolitiikka**-aiheisen tilaisuuden, jossa oli yleisöä kolmisenkymmentä.

LAPPEENRANNASSA paikallinen osasto on pitänyt useita onnistuneita myyjäisiä, joissa on käynyt satoja ihmisiä. Osasto on esitellyt itseään monistein ja artikkelein paikallisissa lehdissä.

PORVOOSSA Suomi-Kiina Seura on pitänyt kevätmyyjäiset ja yhdessä Kansalaisopiston kanssa **tilaisuussarjan**. Neljässä eri tilaisuudessa maalis-huhtikuussa Raimo L a a k i a selosti Kiinan sosialismin erityispiirteitä, Kansantasavallan syntyvaiheita, kulttuurielämää ja näytti diakuvia nykypäivän Kiinasta.

RAUMAN osasto piti huhtikuussa vuosikokouksensa. Osaston puheenjohtajaksi valittiin Pekka K e m p p a i n e n . Vuosikokouksen ohjelmasta vastasi Jorma H e i k k i n e n näyttämällä dioja ja kertomalla viime kesän Kiinan matkastaan.

SALON osasto järjesti toukokuussa paikallisessa ravitsemusliikkeessä "Penan saluunassa" **kiinalaisen ruokaviikon**.

VAASASSA on osasto järjestänyt diatilaisuuksia ja myyjäisiä.

KIINAAN lähti toukokuussa 19 seuran jäsentä päätoimittaja Erkki J ä r n f o r s i n johdolla.

JÄSENMÄÄRÄ Suomi-Kiina Seurassa oli toukokuun lopulla noin 6800. □

Suomi—Kiina Seuran
TAMPEREEN TOIMISTO
Hämeenkatu 19 A 3. krs.
33200 TRE Puh. 28625
Avoinna kesällä keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 15.00 — 18.00

Suomi—Kiina Seuran
HELSINGIN TOIMISTO
Erottajankatu 15—17 A 5. krs.
00130 HKI 13 Puh. 605 812
Avoinna heinäkuussa tiistaisin ja torstaisin klo 15.00 — 18.00, elokuussa maanantaista perjantaihin klo 11.00 — 18.00, syyskuussa normaalisti ma—pe klo 11.00 — 18.00, la klo 10.00 — 13.00.

Kädessäsi oleva **KIINA SANOIN JA KUVIN**-lehti tulee Suomi-Kiina Seuran jäsenille jäsenetuna. Mutta sen voi myös tilata — vaikkapa lahjaksi tuttavalle. Tilausmaksu on **6 markkaa** vuodessa.

KIINA-SARJA ilmestyy vihkosena neljä kertaa vuodessa. Se esittelee Kiinaa teemoittain, perusteellisemmin kuin Kiina Sanoin ja Kuvin-lehti. Viime vuonna ilmestyivät mm. **Kiinan terveydenhuoltoa** ja **ympäristönsuojelua** käsittelevät numerot. Tämän vuoden teemoja ovat mm. **talouspolitiikka**, **kulttuurivallankumous** ja **ulkopolitiikka**. Vuosikerran hinta on **10 markkaa**.

Tilaa osoitteella: Suomi-Kiina Seura, Erottajankatu 15-17 A 508, 00130 Helsinki 13, puhelin 605 812.

VAKOILIJOITA KIINASSA

Kiinan varaulkoministeri Ju Tshang jätti Neuvostoliiton suurlähettiläälle V.S. Tolstikoville tammikuun 19. päivänä vastalausenootin Neuvostoliiton suurlähetystön henkilökunnan vakoilutoiminnasta. Siinä Kiina julisti viisi neuvostoliittolaista mm. suurlähetystön 1. sihteerin V.I. Martshenkon epätoivotuiksi henkilöiksi. Karkotetut lähtivät Kiinasta samana päivänä.

Uutistoimisto Hsinhua on julkaissut yksityiskohtaisen selostuksen vakoilijoiden kiinnijoutumisesta. Koetamme nyt kertoa tuon uutisen pohjalta, mitä tapahtui Pekingissä tammikuun 15. päivän iltana.

KIINNI TAPAHTUMAPAIKALLA

Pekingin katujen ollessa hiljenemässä lähti harmaa Volga rekisterinumeroltaan "Shi (CD) 01-0044" Neuvostoliiton suurlähetystöstä ja ajoi katuja ja kujia mutkitellen kohti kaupungin koillislaitamia. Se pysähtyi Peihuantung-kadun varrella noin neljän ja puolen kilometrin päässä varsinaisesta kaupungista. Kaksi miestä poistui autosta ja auto jatkoi matkaansa. Toisen kantaessa raskasta matkalaukkua miehet kävelivät vajaat parisataa metriä Hsipahon sillan alle. Kello oli 21.10.

Noin 25 minuutin kuluttua kaksi miestä käveli sillalle. He esittivät tunnussanan ja menivät sillan alle. Varmistettuaan toistensa henkilöllisyyden sovituilla nimityksillä, miehet vaihtoivat valkoisen kirurgien käyttämän kasvonaamion ja matkalaukun.

Yhtäkkiä taivaalle nousi punainen merkkivalo ja valoraketteja. Miliisejä ja turvallisuuslaitoksen henkilöitä ryntäsi joka puolelta sillalle. Sillan alla olleet ehtivät heittää vaihtamansa kasvonaamion puroon, mutta miliisit onkivat sen heti kuiville. Kaikki neljä saatiin kiinni.

Henkilöt olivat 3. sihteeri U. A. Semjonov ja sotilasattashean toimiston tulkki A. A. Kolosov Neuvostoliiton suurlähetystöstä sekä vakoilija Li Hung-shu ja hänen kumppaninsa. Paikan päällä Semjonovin Li Hung-shulle antama matkalaukku avattiin.

SITOVAT TODISTEET

Laukussa oli huolellisesti pakattuna radiolähetin ja -vastaanotin, kuvallinen ohje antennin asentamisesta, ohjelehtinen radioyhteystaajuuksista, aikataulu ja yhteydenottotavat, jotka Neuvostoliiton vakoiluelin oli määrännyt asiamies Li Hung-shulle, ohjeet kiireellisessä yhteydenotossa käytettävistä taajuuksista ja aikataulusta, näkymättömällä musteella kirjoitettu Neuvostoliiton vakoiluelimen antama käsky Li Hung-shulle ja hänen kumppanilleen, kopio salaisen vastavallankumouksellisen järjestön perustamisohjelmasta Kiinassa, kaksi taantumuksellista kirjettä, kaksi pulloa kemikaaleja salakirjoituksella laadittujen kopioiden kehittämiseksi, kahdeksan pakkausta kosteutta estävää jauhetta radiolaitteiden suojelemiseksi, Neuvostoliiton vakoiluelimen väärentämä tyhjä rajapassi sekä näyte passin täyttämistavasta, 5000 juania rahaa, Pekingin vaate-, vilja- ja jauhokuponkeja ym.

Valkoiseen kasvonaamioon oli kiinnitetty muovipussissa kirje, jossa Li Hung-shu selosti keräämiään viimeisimpiä tietoja puolueen perusjärjestöjen toiminnasta sekä sotilaallisesta ja muusta toiminnasta koillisessa sijaitsevan Mutankiangin ja Tshiamuszun alueella. Lisäksi hän selosti kirjeessä, miten oli täyttänyt tehtävänsä.

Tapahtumapaikalla, Hsipahon sillan alla, syyllisten ja todistusaineiston ollessa käsillä heidän vakoilutoimintansa tuli sitovasti todistettua. Kaikki tapahtumat sillan alla filmattiin.

DIPLOMAATTISTEN OIKEUKSIEN VÄÄRINKÄYTTÖÄ

Hetken päästä V. I. Martshenko, hänen vaimonsa ja U. A. Semjonovin vaimo palasivat samalla autolla noutamaan Semjonovia ja Kolosovia. Turvallisuuslaitoksen henkilöt pidättivät heidät. Osoittautui, että auton takavalojen virtapiiriä oli muutettu siten, etteivät valot syttyneet jarrutettaessa.

Näin vakoilijat joutuivat kiinni tammikuun 15. päivän iltana. Neljää päivää myöhemmin neuvostoliittolaiset vakoilijat karkotettiin maasta. Mutta miten miliisit ja turvallisuuslaitokset henkilöt osasivat olla oikealla hetkellä paikalla? Tästä Hsinhuan selostus sanoo: "Tosiasiassa sekä Neuvostoliiton lähettämän asiamiehen Li Hung-shun vastavallankumouksellinen toiminta että Neuvostoliiton Kiinassa olevan suurlähetystön jäsenten vakoilutoiminta olivat jo kauan sitten joutuneet kiinalaisten tarkkailun alaisiksi." □

RAIMO LAAKIA

Kiinan nootti

NEUVOSTOLIITON SUURLÄHETYSTÖ KIINASSA

Neuvostoliiton Kiinassa olevan suurlähetystön 1. sihteeri V. I. Martshenko ja hänen vaimonsa, 3. sihteeri U. A. Semjonov ja hänen vaimonsa sekä Neuvostoliiton sotilasattashean toimiston tulkki A. A. Kolosov ovat harjoittaneet vakoilua Kiinassa. Illalla 15. tammikuuta 1974 he ottivat salaisen yhteyden Neuvostoliiton lähettämään asiamieheen Li Hung-shuun ja erääseen toiseen henkilöön Pekingin laitamilla luovuttaen ja vastaanottaen tietoja, vastavallankumouksellisia asiakirjoja, radiolähettimen ja -vastaanottimen, yhteysaikataulun, salakirjoitusvälineitä, väärennettyjä rajapasseja ym. välineitä ja rahaa vakoilutoimintaan jne. Kiinan yleisen turvallisuuslaitoksen henkilöt ja miliisit saivat heidät kiinni itse paikalla. Syyllisten ja todistusaineiston ollessa käsillä heidän rikoksensa on sitovasti näytetty toteen.

On syytä todeta, että jo pitkän aikaa eräät Neuvostoliiton Kiinassa olevan suurlähetystön henkilöt ovat erilaisia laillisia naamioita käyttäen ja diplomaattisia erioikeuksia väärinkäyttäen harjoittaneet vakoilua Kiinassa neuvostoviranomaisten määräyksen mukaan varastaen salaisia tietoja ja perustaen salaa vastavallankumouksellisia järjestöjä, jotka tähtäävät proletariaatin diktatuurin kumoamiseen Kiinassa. Heidän rikollinen toimintansa on ollut erittäin mieletöntä.

Yllämainittu Neuvostoliiton suurlähetystön vakoilutoiminta on täysin yhteensopimatonta diplomaattihenkilöiden normaalien tehtävien kanssa, ja se polkee karkeasti kansainvälisen oikeuden yleisesti hyväksyttyjä periaatteita ja merkitsee Kiinan suvereenisuuden vakavia loukkauksia. Nämä tosiasiat paljastavat täydelliseksi teeskentelyksi neuvostoviranomaisten virallisen väitteen siitä, että he haluavat normalisoida Neuvostoliiton ja Kiinan väliset suhteet.

Kiinan Kansantasavallan hallitus esittää täten voimakkaan vastalauseen Neuvostoliiton hallitukselle Neuvostoliiton Kiinassa olevan suurlähetystön hen-

kilökunnan vakoilutoiminnan johdosta ja julistaa epätoivotuiksi henkilöiksi V. I. Martshenkon ja hänen vaimonsa, U. A. Semjonovin ja hänen vaimonsa sekä A. A. Kolosovin, jotka on määrä karkottaa Kiinasta heti.

Kiinan hallitus huomauttaa ankarasti Neuvostoliiton hallitukselle, että sen on heti paikalla lopetettava vakoilutoimintansa Kiinassa. Muussa tapauksessa Neuvostoliiton hallituksen on kannettava täysi vastuu kaikista siitä johtuvista seurauksista. □

KIINAN KANSANTASAVALLAN ULKOASIAINMINISTERIÖ
19.1.1974

Li Hung-Shun tunnustus

Hsipahon sillan alla tammikuun 15. päivänä kiinni joutunut Li Hung-shu antoi kahta päivää myöhemmin tunnustuksen, josta julkaisemme otteita.

"Petin synnyinmaani ja pakenin Neuvostoliittoon huhtikuussa 1967. Minut vietiin Moskovaan v. 1970 ja sain vakoilukoulutusta Neuvostoliiton puolustusministeriön sotilaalliselta tiedustelupalvelulta. Kesäkuussa 1972 minulle annettiin toimeksiantoja, ja tulin salaa takaisin Kiinaan ylittämällä rajan eräässä kohdassa Irtishjokea Sinkiangissa. Kuluneen runsaan vuoden aikana ylläpidin yhteyttä Neuvostoliiton vakoiluelimeen Moskovassa ja Neuvostoliiton suurlähetystöön Kiinassa sekä harjoitin runsaasti vakoilutoimintaa välittömästi niiden komennossa."

"Joulukuun 27. pnä 1973 sain Moskovasta salaisen sähkeen, jossa minut määrättiin lähtemään 'ystäväni' kanssa Pekingiin päästäkseni kosketukseen Neuvostoliiton suurlähetystön henkilöiden kanssa Hsipahon sillan alla Peihuantungkadulla tammikuun 15. pnä klo 21.30 ja 22.00 välisenä aikana ja saadakseni 'sähkölaitteita' (tarkoittaa radiota). Siinä käskettiin minun lähettää samalla myös tietoja salakirjoituksella. . ."

"Tammikuun 14. pnä me saavuimme junalla Pekingiin. Samana iltana menimme tapaamista varten määrätylle paikalle ja tutkimme maastoa ja tietä. Kello 9.30 tienoilla seuraavana päivänä (15.1.), Neuvostoliiton vakoiluelimen määräämien yhteydenottotapojen mukaisesti, saavuimme Neuvostoliiton suurlähetystön itäpuolella olevan vallihaudan töyräälle ja käyttäen Neuvostoliiton suurlähetystön minulle aikaisemmin toimittamaa pienoisradiota lähetimme koodimerkein sanoman, joka merkitsi, että 'Olen saapunut turvallisesti Pekingiin'. Merkit lähetettyäni vastaanotin heti Neuvostoliiton suurlähetystöstä vastausmerkkejä, jota osoittivat, että 'Kaikki on valmiina'."

"Illalla 15. tammikuuta ajoimme bussilla n:o 13 ja jäimme pois Hopingkadun pohjoispäässä neljännestä yli yhdeksän ja kävelimme Peihuantungkatua pitkin salaiselle kohtauspaikalle. Saavuimme Hsipahon sillalle noin 21.40. Sanoin tunnussanan. Kun kuulimme vastauksen joltakin sillan alta, menimme sinne ja näimme kaksi neuvostoliittolaista miestä kiinalaisissa vaatteissa odottelemassa siellä. . ."

17.1.1974 LI HUNG-SHU

Neuvostoliiton vastaus: Karkotus ja nootti

Neljän päivän kuluttua vakoilijoiden kiinnijoutumisesta Pekingissä Neuvostoliiton viranomaiset pidättivät attashea K u a n Heng-kuangin Irkutskissa kiinalaisesta Moskovasta Pekingiin matkalla olleesta junasta. Vuorokauden pidätyksen jälkeen Neuvostoliitto määräsi hänet karkoitettavaksi maasta. Neuvostoliiton ulkoministeriön Kaukoidän osaston päällikkö ilmoitti tästä Kiinan suurlähettiläälle suullisessa lausumassaan 19. tammikuuta.

Kuan Heng-kuangia syytettiin "yrityksestä saada luonteeltaan sotilaallisia vakoilutietoja neuvostoliittolaiselta naiskansalaiselta". Vastalausenootissaan 25. tammikuuta Kiinan ulkoministeriö sanoo tapahtumaa "Kiinan-vastaiseksi farssiksi ja kostotoimeksi sen johdosta, että Kiinan hallitus karkotti V. I. Martshenkon ja neljä muuta neuvostoliittolaista vakoilijaa". Sen mukaan pidätys tapahtui seuraavasti.

KIINAN SELOSTUS KIINALAISEN DIPLOMAATIN PIDÄTYKSESTÄ

Attashea Kuan Heng-kuan, jonka kuusivuotinen määräaikaistehtävä Kiinan Moskovan suurlähetystössä oli päättynyt, oli kiinalaisessa junassa matkalla kotimaahansa. Irkutskissa keskellä yötä junaan nousi neuvostoliittolaisia poliiseja ja valkoasuisia miehiä. He vaativat herättämään matkustajat ja ihmisten piti poistua junasta "karanteenitarkastukseen", koska edellisellä asemalla Krasnojarskissa junan jättänyt neuvostoliittolainen oli sairastanut "tarttuvaa mustaarokkoa".

Tarkastuksessa Kuan joutui seikkaperäisen tutkimuksen kohteeksi, muut matkustajat sivuutettiin lyhyellä kyselyllä ja silmäilyllä eikä vaunun n:o 5 neuvostoliittolaisia matkustajia, jotka olivat olleet kosketuksissa "mustarokkotapauksen" kanssa, tarkastettu lainkaan. Kuan siirrettiin joidenkin muiden tartunnasta epäiltyjen kanssa toiseen paikkaan istumaan, jolloin neuvostoliittolainen nainen puhutteli häntä ja yritti työntää valokuvakansiota hänen käsiinsä. Samalla hetkellä sisään tuli poliiseja, jotka ottivat kansion naisen käsistä ja veivät Kuan Heng-kuangin poliisiautoon. Kun tämä oli tapahtunut, viranomaiset lopettivat karanteenitarkastuksen ja käskivät junan matkustajineen lähteä heti.

Neuvostoliittolaiset lähteet eivät ole julkistaneet yksityiskohtaisia tietoja Kuan Heng-kuangin pidätyksestä eikä kuvakansiota tarjonneesta naisesta sen paremmin kuin kansion sisällöstäkään.

NL:N SELOSTUS NEUVOSTOLIITTOLAISTEN DIPLOMAATTIEN PIDÄTYKSESTÄ

Neuvostoliitto antoi 21. tammikuuta Kiinalle nootin koskien V. I. Martshenkon ja neljän muun neuvostoliittolaisen diplomaatin pidättämistä ja karkottamista. Siinä sanotaan "Kiinan viranomaisten syyllistyneen diplomaattisen koskemattomuuden törkeään rikkomiseen". Nootti antaa pidätyksestä seuraavanlaisen kuvauksen.

"Martshenko puolisoineen ja Semjonovin vaimo olivat 15. tammikuuta pa-

(jatkuu s. 31)

(jatkoa sivulta 5)

KORKEA LAATU OMINTAKEISIN MENETELMIN

Meillä on toistaiseksi vieläkin melko pinnallinen käsitys siitä, mitä Kiinan teollisuus kaiken kaikkiaan valmistaa. Tiesimme toki jo ennen symposiumiakin, että Kiinan päävientiartikkelit ovat maataloustuotteita, joita viedään paljon jalostamattomina. Nyt opimme paljon lisää.

Tutustuimme Shanghaissa teollisuusnäyttelyyn, elintarviketehtaaseen ja paperitehtaaseen. Elintarviketeollisuus käyttää paperituotteita, ja pakkauksia on kehitettävä jatkuvasti. Näkemämme tehdas toimi hyvin, ja työntekijät olivat pystyneet kunnioitettaviin tuloksiin, vaikka tilat olivatkin meikäläisen mittapuun mukaan vanhanaikaiset ja epäkäytännölliset.

Myös paperitehtaassa tuli ensimmäisenä vastaan vaikutelma vanhanaikaisuudesta. Tämä oli kuitenkin näennäistä, sillä kiinalaisen paperin laatu osoittautui varsin hyväksi. Erityisesti pitää mainita toilettipaperi, joka oli erittäin pehmeätä ja laadultaan parempaa kuin länsimaissa. Myös kiinalainen painotekniikka on korkeatasoista. Painojäljestä ei juuri löydy valittamista, ja työ on erittäin nopeata, kuten edellä kertomani esimerkkikin todistaa. Kiina valmistaa myös paperikoneita itse ja vie paperiaan mm. Hongkongiin ja Romaniaan.

10 MILJOONAN MARKAN KAUPAT JO TEHTY

Symposium-vierailumme yhteydessä allekirjoitimme Kuangtshoussa sopimuksen puolijalosteiden toimittamisesta Kiinaan 5 miljoonan markan arvosta. Tämä sopimus tehtiin symposium-viikon loppupuolella. Tulomatkallamme sovimme toisen samanarvoisen erän toimittamisesta.

Uuden helmikuussa tehdyn kauppasopimuksen paperi- ja kartonkikiintiössä mainitaan erikseen paperinjalosteet, määrältään 5000 tonnia. Kaupankäynnin jatkuvuus tältä osin näyttää siis varmistuneen. Converta onkin erittäin halukas kehittämään ja lisäämään puolijalosteidensa vientiä Kiinaan, unohtamatta kuitenkaan myöskään korkeammalle jalostettuja tuotteitaan.

SUOMI—KIINA SEURAN OLISI TUOTAVA ITSEÄÄN ENEMMÄN ESILLE

Suomi-Kiina Seura pystyy varmasti jakamaan paljon arvokasta informaatiota. Kiinalaiset ja suomalaiset valmistavat ja käyttävät paljolti samanlaisia tuotteita, joten kanssakäymistä voidaan lisätä. Suomessa on yhteistoimintaan kaukaisimpien maiden kanssa suhtauduttu usein tietyllä ennakkoluulolla. Myös Kiina on meistä kaukana, ja siitä tiedetään kovin vähän. Suomi-Kiina Seuran pitäisi tuoda itseään enemmän esille — minä näen nyt lehtenne ensimmäistä kertaa. On kiinnostavaa saada tietoa Kiinasta, sillä se on suuri ja kehittyvä maa. Kiina Sanoin ja Kuvinlehti pitäisi saada leviämään niin tavaran tuojien kuin viejienkin keskuuteen.

MERKKEJÄ JOUKKO-KAMPANJASTA

Lehdistössä kerrotusta ns. uudesta kulttuurivallankumouksesta emme varsinaisesti keskustelleet isäntiemme kanssa. Jo symposiumin aikana kysymys kungfutselaisuudesta nousi kuitenkin esiin eräissä osanottajien puheenvuoroissa, ja käydessämme metallitehtaassa näimme valtavan määrän plakaatteja. Tulkki selitti, että Kiinassa on meneillään vapaa keskustelu teollisuuden piirissä.

Palattuamme Suomeen keskustelimme symposiumin antamista vaikutelmista Kiinan täkäläisen suurlähettilään kanssa yhteisellä lounaalla. (Haastattelun teki Sinikka Pihlamaa) □

Kiina ja Chile

Suomalaisissa lehdissä on esitetty monenlaisia "tietoja" Kiinan suhtautumisesta Chilen sotilasvallankaappaukseen. On esimerkiksi väitetty Kiinan kieltäytyneen tukemasta Allenden hallitusta ja tukevan nyt sotilasjunttaa. Lehtemme viime numeron artikkelissa "Kiinan ja Chilen suhteista" tuollaiset väärät tiedot oikaistiin.

Eräs väite on ollut, että Kiinan tiedotusvälineissä ei ole lainkaan julkaistu uutisia chileläisten vastarinnasta tai että tällaisten uutisten julkaiseminen on lopetettu pian vallankaappauksen jälkeen. Seuraava Hsinhuan uutinen, joka on levinnyt maailmalle mm. tämän vuoden Peking Rundschaun numerossa 14, olkoon esimerkkinä väitteen paikkansapitämättömyydestä.

"CHILE — JOUKKOMITTAINEN VASTALAUSEMIELENOSOITUS.

Viime syyskuun vallankaappauksesta lähtien chileläiset viranomaiset pitivät vangittuna Chilen entistä varapresidenttiä, sisäministeriä ja puolustusministeriä Jose T o h a a . Hän kuoli sairaalassa maaliskuun 15. pnä tänä vuonna. Kahta päivää myöhemmin 2000 chileläistä kokoontui vastalausemielenosoitukseen hänen hautajaisiinsa pääkaupungissa Santiagossa.

Mielenosoitus alkoi hautausmaalla. Monet surevat ihmiset tulivat kukkia kantaen hautausmaan portille, kokoontuivat yhteen ja marssivat päättäväisesti sisään.

Chileläiset viranomaiset toivat paikalle sotilas- ja poliisiautoja estääkseen surujuhlan. Useat ihmiset koettivat pitää puheita, mutta poliisi esti puhumisen. Mielenosoittajat huusivat iskulauseita. Kiivas taistelu puhkesi kansanjoukon ja poliisien välille. Hautajaisten lopuksi vastalauseensa osoituksena ihmiset heiluttivat vaieten päittensä yläpuolella valkoisia nenäliinoja." □

Kysy Kiinasta

VASTAUKSET

1) Shih Tzu-ming.
2) Vuonna 1951.
3) Hsinhua eli Uusi Kiina.
4) Han Suyin. Teos ilmestyi suomeksi viime vuonna.
5) Noin 5 prosenttia.
6) Suomen Rakennustaiteen museo järjesti suomalaisen rakennustaiteen näyttelyn. Lisäksi Converta piti symposiuminsa yhteydessä paperi- ja kartonkijalosteiden tuotenäyttelyn.
7) Kymmenes.
8) Noin 150 maan kanssa.
9) 5 prosenttia.
10) 12 paikkakunnalla.

PUNATÄHTI KIINAN YLLÄ Edgar Snow'n lyömätön klassikko Kiinan lähimenneisyydestä ja politiikan perusteista. Noin 420 s. Normaalihinta pehmeäkantisena 25,- mk, kovak. 29,- mk....kpl

MARKKU RAUTONEN: KIINALAINEN AAMUVOIMISTELU 134 s. Tunnetun suomalaisreportterin kirja mm. kokemastaan akupunktiohoidosta ja Tshou En-lain tapaamisesta à 11 mk . . . kpl

JAN MYRDAL: RAPORTTI KIINALAISESTA KYLÄSTÄ, 388 s. Tunnetun ruotsalaisen kirjailijan klassiseksi tunnustettu kuvaus tavallisesta kiinalaisesta kylästä ja sen asukkaista vuodelta 1962. à 11mk . . . kpl

JAN MYRDAL & GUN KESSLE: KIINA — VALLANKUMOUS JATKUU, 126 s. Kuvaa saman kylän, Liu Lingin muuttumisen kulttuurivallankumouksessa à 9 mk . . . kpl

KIINA VUONNA 2001 Han Suyin'in analyysi nyky-Kiinasta, kulttuurivallankumouksesta ja sen seurauksista 230 s. à 18.50 mk. . . kpl

NELJÄ VUORTA — NAISEN ASEMA KIINASSA Monica Braw'n selonteko Kiinan naisen vapautumisesta ja nykyisestä asemasta. à 14,- . . . kpl

YMPÄRISTÖNSUOJELU KIINASSA Kiina-sarja 8 Kokoelma artikkeleita mm. luonnonsuojelun periaatteista ja menetelmistä, teollisuuden ja maatalouden suhteista 38 s. à 2 mk . . . kpl

TRAVELS IN CHINA Kiinan tunnetuimpiin kuuluvan Rewi Alley'n kuvauksia kulttuurivallankumouksen ajoilta eri puolilta Kiinaa. 588 s. à 15,- . . . kpl

MAO TSETUNG: RUNOT Pertti Niemisen yhtenäinen käännös Maon 38 runosta. 81 s. à 9 mk . . . kpl

MAO TSETUNG: NELJÄ FILOSOFISTA TEOSTA Maon keskeisimmät teokset Ristiriidasta, Käytännöstä, Mistä oikeat ajatukset ovat peräisin ja Kansan keskuudessa esiintyvien ristiriitojen oikeasta käsittelystä. Uusittuna käännöksenä 147 s. à 5 mk . . . kpl

MAO TSETUNG: KIRJALLISUUDESTA JA TAITEESTA Kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsittelevässä neuvottelukokouksessa Jenanissa pidetyt puheet à 2,50 mk . . . kpl

— Kiinan ja Neuvostoliiton erimielisyyksien alkuperästä 2 mk . . . kpl

— Marxista Mao Tsetungiin: tutkielmia vallankumouksellisesta dialektiikasta à 8,50 mk . . . kpl

Yeung Lai Yuin: Akupunktio à 11 mk . . . kpl

— Joukot luovat historiaa: Tutkielmia historiallisesta materialismista à 3,- . . . kpl

— Kiinalaisia lastenkirjoja (englanninkielisiä)

SUOMI—KIINA SEURAN TAVARAVALIKOIMA LISÄÄNTYNYT

Tilaa postiennakolla

KIINALAISTA TEETÄ SAAPUNUT

KEEMUN BLACK TEA	250 g à 5.50
KEEMUN BLACK TEA	100 g à 3.50
CHINA GREEN TEA	100 g à 4.00
CHINA GREEN TEA	300 g à 10.50

Muita laatuja tulossa elokuussa.

Teemuki, emalia, kannellinen, Hinta 2.- mk.
Termospullo, 1 litran vetoinen. Hinta 15,- mk. Ei postimyynnissä.

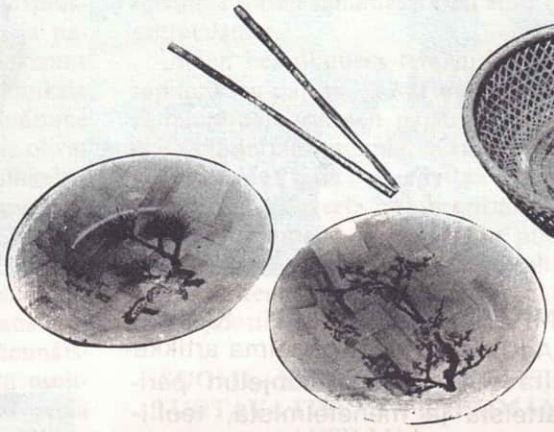

Bambulautanen ristiliimattu, koristeltu hedelmä- tai koristelautanen, halkaisija 18 cm, hinta 5.50 mk.

Hedelmäkori, punottu ja lakattu kori hedelmille, leivälle yms. Halkaisija 21 cm, hinta 3,45 mk.

Riisipuikot, bambua, polttokoristeltu, hinta 1.80 mk pari.

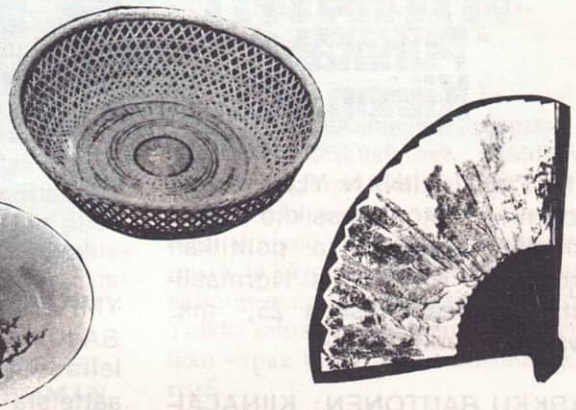

Viuhka à 0.90, kolme eri kuvaa

Bambuvaasi, värilakattua, punottua bambua, sisällä vesisäiliö poltettua ja lasitettua savea. Korkeus 22 cm hinta 18.- mk
Bambuastia, punottua värilakattua bambua korkeus 15 cm. Hinta 20.- mk.

Suitsukkeita: tuoksut santelipuu ja jasmine, 1.50 mk pussi, 12.50 mk rasia

Bambuhuilu, poikkihuilu, C- ja D-viritteisinä. Hinta 10.00 mk.

Tällä kaavakkeella voit tilata materiaalia Suomi—Kiina Seuran toimistosta (Erottajankatu 15-17 A 5 krs., 00130 HKI 13, puh 605 812). Tilaukset toimitetaan postiennakolla 10 päivän sisällä. Tilaaja maksaa postikulut. Yli 50 mk:n tilauksista ei peritä postikuluja. Merkitse rasti ruutuun ja määrä perään tai tilaa kirjeellä. Älä unohda nimeäsi pois!

Nimi .....

Lähiosoite .....

Postinumero ja toimipaikka .....

(jatkoa sivulta 27)

laamassa pekingiläisestä hotellista, kun heidät kiskottiin ulos autosta, heidän kätensä sidottiin ja heidät raahattiin kadulle suuren ihmisjoukon ja elokuvakameroitten eteen. Pilkkahuutojen saattamana heidät oli viety huoneistoon ja vaadittu tunnustusta 'vakoilutoiminnan' harjoittamisesta. Kadulla kävelemässä olleet Semjonov ja Kolosov oli pidätetty samana päivänä. Heidän kimppuunsa oli äkkiä hyökännyt ryhmä miehiä." (Moskova — KU:n kirjeenvaihtaja 23.1.)

Sunnuntaina, päivää ennen Neuvostoliiton noottia, Neuvostoliiton Pekingin suurlähetystöstä oli kerrottu lehtimiehille, että kaikki viisi — ensimmäinen sihteeri ja kolmas sihteeri vaimoineen sekä tulkki — olivat menneet syömään päivällistä ravintolaan eivätkä olleet palanneet (Peking — HeSan kirjeenvaihtaja 21.1. □

RAIMO LAAKIA

"Kiina on vastannut haasteeseen, mutta ei etsinyt itse riitaa"

Koveneeko Kiinan ulkopolitiikka? Länsimainen lehdistö on kysellyt näin kertoessaan Etelä-Kiinan meren saarikiistasta ja vakoilijoiden karkottamisesta. Göran Leijonhufvud, Helsingin Sanomien Pekingin kirjeenvaihtaja, selosti lehdessään, miten kysymystä on pohdiskeltu länsimaalaisten keskuudessa Pekingissä.

"Jos neuvostodiplomaatit saatiin todella kiinni rysän päältä vakoilusta, Kiinalla ei tietenkään ollut valinnan varaa. Vakoilutapauksessa kiinalaisilla on täysi oikeus menetellä niin kuin he menettelivät, sanovat kokeneet länsidiplomaatit. Kansainvälinen diplomaattista koskemattomuutta koskeva sopimus ei kiellä ketään pitämästä diplomaatteja pidätettyinä ennen karkotusta ilmoittamatta siitä asianomaisen maan suurlähettiläälle tämänkaltaisissa tapauksissa. . ."

"Mutta tällaisen vakoilutapauksen ei tarvitse sinänsä merkitä mitään ulkopolitiikassa, sillä sehän on tapahtunut Kiinan tahtomatta — jos kiinalaisten antamat tiedot pitävät paikkansa."

"Sama voidaan sanoa viikonlopun yhteenotoista Etelä-Kiinan merellä. Saigon on syystä tai toisesta päättänyt ryhtyä toteuttamaan saariin kohdistuvia vaatimuksiaan, yrittämään tukea sanojaan teoilla. Ja tällaisessa tapauksessa Kiina ei voi sallia Saigonin juntan noin vain voittavan tai osoittaa heikkoutta sellaisen hallituksen edessä etenkään kun kyseessä on alue, jonka Kiina väittää aina olleen määräysvallassaan, totesi muuan diplomaatti."

"Kiinan täytyi voittaa taistelu ajatellen sosialistisia veljiään Vietnamissa, jotka olivat jo osoittanet juntan heikkouden. Kiinan täytyi myös asettaa kova kovaa vastaan ajatellen minkälaisia seurauksia heikkous tässä kiistassa merkitsisi muissa rajakiistoissa, erityisesti Neuvostoliiton kanssa käytävässä."

"Voitaisiin siis sanoa, että Kiina on vastannut haasteeseen, mutta se ei ole itse etsinyt riitaa." (Helsingin Sanomat 21.1.-74) □

Kiinan nootti 23. maaliskuuta: "NL:n helikopteri suoritti vakoilutehtäviä"

NEUVOSTOLIITON SUURLÄHETYSTÖ KIINASSA

Maaliskuun 14. pnä 1974 Neuvostoliitolle kuuluva aseistettu tiedusteluhelikopteri MI-4 tunkeutui syvälle Kiinan Sinkiangin uighurien autonomiselle alueelle, laskeutui useammin kuin kerran Habahen piirikuntaan ja suoritti vakoilutoimintaa. Helikopteri ja siinä olleet kolme sotilashenkilöä pidätettiin itse paikalla kiinalaisten rajavartijoiden ja miliisien toimesta.

Neuvostoviranomaiset keittivät kokoon kimpun valheita peitelläkseen rikoksen. Ilmoituksessaan Kiinan Neuvostoliitossa olevalle suurlähetystölle maaliskuun 15. pnä Neuvostoliiton ulkoasiainministeriö väitti, että neuvostoliittolainen helikopteri oli vahingossa tullut Kiinan puolelle ollessaan suorittamassa "ensiapu"-tehtävää. Mutta kiinalaisen puolen suorittamassa perusteellisessa tutkimuksessa todettiin, ettei helikopteri kuljettanut lääkintähenkilökuntaa "ensiapu"-tehtävää suorittamassa enempää kuin mitään lääkkeitä tai lääkintävälineitäkään; sen sijaan siinä oli aseita ja ammuksia sekä tiedusteluvälineistöä. Helikopterista löydetyt asiakirjat sekä kolmen sotilashenkilön toiminta osoittivat, että he olivat saaneet ohjeet "erikoistehtävän" suorittamiseksi. Syyllisten ja asiaan vaikuttavan todistusaineiston ollessa käsillä tapaus on sitovasti todistettu. Neuvostoviranomaisten on mahdotonta pakoilla rikollista vastuutaan siitä, että he lähettivät tämän helikopterin tunkeutumaan Kiinaan vakoilutehtäviin.

On huomautettava, ettei tämä ole erillinen tapaus. Jo pitkän aikaa neuvostoviranomaiset ovat usein lähettäneet lentokoneita tunkeutumaan Kiinan raja-alueille häiritsemään kiinalaisten asukkaiden tuotantotoimintaa ja harjoittamaan räikeätä vakoilua. Kiinalaisen puolen neuvostoviranomaisille esittämistä toistuneista vastalauseista huolimatta neuvostoliittolaisten häirintälennot ovat käyneet yhä useammin toistuviksi ja hillittömämmiksi. Pelkästään tammikuusta 1973 lähtien tähän mennessä neuvostoliittolaiset ovat tunkeutuneet peräti 61 lennolla Kiinan Sinkiangin alueelle. Tämä paljastaa täysin neuvostoviranomaisten johdonmukaisen asenteen olla välittämättä Kiinan suvereenisuudesta ja suhtautua vihamielisesti Kiinan kansaan.

Kiinan hallitus esittää täten Neuvostoliiton hallitukselle voimakkaan vastalauseen sen johdosta, että se on lähettänyt lentokoneitaan tunkeutumaan Kiinaan harjoittamaan vakoilu- ja häirintätoimintaa. Kiinan hallitus vaatii, että Neuvostoliiton hallitus takaa, etteivät samanlaiset tapaukset toistu tulevaisuudessa. Muussa tapauksessa Neuvostoliiton hallituksen on kannettava täysi vastuu kaikista siitä johtuvista seurauksista. □

KIINAN KANSANTASAVALLAN ULKOASIAINMINISTERIÖ
23.3.1974

KIINA SANOIN JA KUVIN n:o 2 (89) 1974, 19. vuosikerta □ **Painos** 12 000 □ **Julkaisija** SUOMI—KIINA SEURA ry □ **Toimitus** päätoimittaja Raimo Laakia, toimittajat Raimo Hukkanen, Eva Immanen, Leo Kontula, Anne Nurmi, Unnukka Outinen, Raimo Pekkarinen, Kalle Sorainen, □ **Osoite** Erottajankatu 15-17 A 508, 00130 HKI 13 □ **Puhelin** 605 812 □ Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa □ **Tilaushinta** 6 mk □ **Ilmoitushinnat** koko sivu 500 mk, 1/2 sivua 250 mk, 1/4 sivua 150 mk □ **Lehden kirjoitukset ovat vapaasti käytettävissä ellei niiden yhteydessä ole copyright-merkintää** □ Demopaino Helsinki 1974 □

SUOMI—KIINA SEURAN TOIMISTO

avoinna ma—pe 11—18, la 10—13
(Kesäaukioloajat sisäsivuilla)

— ilmaismateriaalia, kiinalaisia lehtiä
— myytävänä teetä, taide-esineitä, kiinalaista käsityötä, kirjallisuutta, äänilevyjä, julisteita, painettuja taidejäljennöksiä
— kaikissa Kiinaa koskevissa asioissa voitte kääntyä toimiston puoleen

Erottajankatu 15-17 A 5. krs, 00130 HKI 13
Puh. 605 812

RAVINTOLA

CHEZ TCHENG

TAPIOLA

TENNISKUJA 1

465789

B-oikeudet

Oy Max Aue Ab
20 v.
Kiinan kauppaa

kengät joilla potkii hyvin

TORCH

Torch-jalkapallokengät on suunniteltu vaativaan käyttöön. Materiaaleina on käytetty pääasiassa lehmän- ja vuohennahkaa, sekä kumia ja nylonia pohjissa. Ne ovat joustavat ja hyvin muotoillut. Koot 30—45. Kiinalaisia palloja saatavana entistä laajempi kuvio- ja värivalikoima.

Pääedustaja Suomessa:

FEXIMA OY
Fonseenintie 3
00370 Helsinki 37
Puh. 516 099